KÜÇÜK MİRASYEDİ

KEMALETTİN TUĞCU

ÇOCUK ROMANLARI SERİSİ : 18

Küçük Mirasyedi

Yazan.

KEMALETTİN TUĞCU

İTİMAT KİTABEVİ
Cağaloğlu, Narlıbahçe Sok. No. 19
Posta Kutusu: 1283
İ S T A N B U L

SEVGİLİ OKUYUCULARIMIZ!...

Kemalettin Tuğcu'nun, hazırladığı romanlar büyük ilgi gördüğü için okuyucularımızdan çoğu değerli yazarın hayatını merak etmeye başlamıştır.

Okuyucularımızın bu isteğini yerine getirerek değerli yazarımızın hayat hikâyesini aşağıda veriyoruz:

İTİMAT KİTABEVİ

KEMALETTİN TUĞCU'nun BİYOGRAFİSİ

1902 yılında, İstanbul'da, Çengelköy'de doğdu. Hiç bir okula gitmedi ve özel olarak da ders almadı. Kendi kendisini yetiştirmiş ve tercümeler yapacak kadar da Fransızca öğrenmiştir.

Bütün gençliğini Çengelköy'deki köşkte toplumdan uzak olarak geçirmiş, bu arada roman, hikâye ve şiirler yazmış, küçük el sanatlarının hemen hepsini öğrenmiştir.

1932 yılında Türkiye Yayınevine yazar ve idareci olarak girdi, 24 yıl orada çalıştı, bu sırada 12 yıl Ev-iş kadın mecmuasını, Moda Albümünü, Kadın gazetesini idare etti ve o tarihten itibaren İstanbul'da çıkan hemen bütün çocuk mecmualarına roman, hikâye ve şiir yazdı.

1955 yılında Doğan Kardeş matbaasına müdür olarak girdi, ertesi yıl Hayat mecmuasına geçti ve arşiv şefliği ile kütüphane memurluğu görevlerini aldı. Halen bu işlerde çalışmaktadır.

Tercüme eserleri: Çırak Uçman, İzci Korkut, İzciler Kralı, Araba ile Dünya Gezisi.

Büyük romanları: Uçurum, Saadet Borcu, Küçük Sevgili, Hissiz Adam, Taş Yürek, O Yolun Yolcusu...

Gençlik Romanları : Çocuk Haftası, Binbir Roman, Cumhuriyet Çocuğu mecmualarında 50 kadar roman.

Çocuk romanları: Muhtelif çocuk mecmualarında tefrika edilmiş 80 adet roman. Hikâyeler : Çocuklar için yazılmış 160 hikâye, gençler için yazılmış 200 hikâye ve muhtelif şiirler.

Kemalettin Tuğcu, gazi ve Mâlûl bir binbaşının oğludur. 1940 yılında evlenmiş ve bir oğlu ile kızı vardır.

KÜÇÜK MİRASYEDİ

— 1 —

Sofra kurulmuş, onbir tabak sıralanmış, ekmek payları herkesin tabağının yanına konmuştu.

Sekiz çocuk iskemlelerine oturmuşlardı. Besime teyze en başta yer alıyordu. Onun bir yanında dokumacı Ahmet, bir yanında da üç yaşındaki Hafız vardı.

Remziye abla, Besime teyzenin tam karşısındaki iskemleye oturdu. Mutfağın aralık kapısından yemek odasına iç açıcı kokular geliyordu.

Büyüker, küçüklerin önlüklerini bağlayıp yerlerine oturtuldu. Besime teyze:

— Ayşe, dedi Hafız'ın minderini gene unuttun.

Çocuk küçük olduğu için, masaya yetişemiyordu.

Her yemekte onun iskemlesine bir yastık ilâve edilirdi.

Remziye mutfaktan:

— Çorbayı getiriyorum teyze, diye seslendi.

Besime teyze:

— Getir kızım, dedi.

Sonra Hafıza döndü:

— Haydi bakalım, dua et.

Küçük ve koca kafalı oğlan tombul ellerini açtı ve herkesin duyacağı bir sesle:

— Yarabbim, Yarabbim! dedi. Sen bizi fenalıklardan koru. Besime Teyzenin kesesine Halil İbrahim bereketi ver. Açlara ekmek, hastalara şifa ver. Başları sıkıda olanları selâmete çıkar. Sana şükrüler olsun yarabbiciğim.

Hiç kimse gülmüyordu. Küçük Hâfız bu işi çok ciddî yapıyor, bunun her yemekte yapılması lâzım geldiğine herkesi ikna ediyordu. Allahım, nankörlerin cezasını ver, Besime teyzenin ayağındaki ağrıları geçir, gibi sözler, yalvarmalarda bulunur, herkesi hayrete düşürürdü.

Remziye abla onsekiz yaşında, ince uzun, kara gözlü bir genç kızdı. Sol elinin parmağında bir nişan halkası vardı. Nişan halkası evlenmeden önce sağ ele takılırmış ama Remziye evin işlerine bakıyor, yemek pişiriyordu. Sağ elini çok kullandığı için yüzük evin içinde hep sol elinde duruyordu.

Büyük çorba tenceresini getirip sofranın ortasına koydu. Önce Hafızın tabağına, sonra sıra ile herkesin tabaklarına hisselerini koydu. En sonra kendisi de payını aldı.

Kimse konuşmuyordu. Besime Teyzeye bakıyorlardı. O:

— Bismillâhirrahmanirrahim, dedi.

Kaşığı çorbaya daldırdı. Önce kokladı, yavaşça ağzına götürdü. Başını kaldırarak:

— Dikkat ediniz çocuklar, dedi. Çorba biraz fazlaca sıcak.

O yemeğe başlamadan kimse başlamazdı. O başlayınca da herkes besmele çeker ve sessizce çorbasını içerdi.

Yemekte bir ses olursa, ya birisi tuz, biber filân istemiş, veya Besime Teyze:

— Çocuklar karnınızı doyurmağa bakın, arkası yufka, demiş bulunurdu .Arkası yufka demek, ya başka yemek yok veya gelen yemek pek karın doyurur cinsinden değil demekti.

Dokumacı Ahmet ekseriya yorgun olduğu için hiç konuşmaz, yemeği acele ile yerdi.

Çorba bitti. Herkes tabağını temizledi. Pek belli etmeden mutfak kapısına bakıyorlardı. Evden ne yemek piştiğini kimse bilmezdi. Bu Besime teyze ile Remziye'nin arasında bir sırdı.

Çorbadan sonra sofraya fasulye tenceresi geldi. Çocuklar sevindiler, fasulyeyi kim sevmez ki. Hele Besime teyzenin kumandası altında, Remziye'nin pişirdiği yemeğe, hele kuru fasulyeye doyum olmazdı.

Teyze pişmiş, taneleri bütün bütün, ama helva gibi pişmiş olan kırmızı biberi, yağı, tuzu yerinde fasul-

ye tabaklara taksim edildi. Tencerenin içinde daha vardı. Besime teyze:

— Bir tane daha getir, dedi. Ahmet, ağabeyin sever.

Ahmet:

— Varsın çocuklar yesin teyze, dedi.

Remziye bir soğan daha getirdi. Çocuklar fasulyeye giriştiler. Remziye tencereyi tekrar getirdi:

— Kim istiyor? diye seslendi.

Sıra ile Ahmet, Hafız, Kerim, Fikret birer tabak üzüm hoşafı geldi. Onu da içen çocukların mideleri iyice sıkışmıştı. Besime Teyze:

— Doymayan var mı? diye sordu.

Hepsi birden:

— Hamdolsun hepimiz doyduk, dediler.

Hafıb, tekrar dua etti. Hepsi âmin dediler. Sonra sıra ile havlularını göğüslükierini çıkartıp tabaklarının yanına koydular, sıra ile musluğun başına gittiler. Eller, ağızlar yıkandı, kurulandı. Sonra hepsi kendi işinin başına gitti.

Ahmet iki kovayı almış, bahçe kapısından çıkmıştı. O, yirmi iki yaşındaydı. Bir dokuma fabrikasında haftalıkla çalışıyordu. Haftada yüz lira alır, yetmiş beşini Besime teyzeye verir, yirmi beşiyle sigara alırdı. Artanıyla da çay içiyordu. Ama bazen ikramiye filân alırsa bu parayı vermez, kendi tıraşına, elbisesine, çamaşırına harcardı.

Besime teyze, onun hiç bir şeyi değildi. Ama altı yaşındayken anasız babasız kalmış, Besime teyze onu yanına almış on sekiz yaşına kadar ona bakmıştı. Şim-

di evin en yaşlı çocuğu o idi. Eğer Besime teyzeyi dinleyip de liseyi okusaydı, muhakkak subay olacak, şimdi şıkır şıkır yıldız takacaktı.

Ama o da Besime teyzenin zoru ile, ortayı güçlükle bitirmiş, sonra askere gitmiş ve altı ay önce gelmiş, Besime teyzenin yardımı ile bir dokuma fabrikasına girmişti. Orada çalışıyordu.

Onun evdeki işi sabah, akşam ikişer dönüm su gelmekti. Evde tulumbalı bir kuyu vardı ama suyu pek içilemiyor, yemeğe de konmuyordu. Ahmet suyu getirinceye kadar dışarıda biraz oyalanır ve sigara içerdi. Yirmi iki yaşına gelmişti ama bir kere bile Besime teyzenin yanında sigara içmemişti.

Sevimle Fikret on bir on ikişer yaşlarında iki kızdı. Onlar sofranın toplanmasına yardım eder, bulaşık yıkarlardı.

Ötekilerin içinde okula gidenler hemen yukarıdaki büyük odaya çıkar, herkes kendi yerine oturur, çantasını açar, yatma vaktine kadar çalışır, bazen Ahmet ağabeylerine akıllarının ermediği bir şeyi sorarlardı. Hemen her akşam Ahmet ağabey:

— Çocuklar gözünüzü açın, derdi. Eğer ben Besime teyzeyi dinleyip okumaktan yılmasaydım şimdi subay olacaktım. Sakın derslerinizi biriktirmeyin. Ah bugünkü aklım olsa, hiç öyle yapar mıydım?

Besime teyze yetmişine gelmiş, kimsesiz bir kadındı. Akrabalarından bir kul kalmamış, çok istedikleri halde evlenmemiş, kendisini kimsesiz çocukları büyütmeğe vermişti.

Evde kendisinden başka tamam on kişi vardı. Bu zamanda bu on kişi ne ile geçinir? Onların karınları doyacak, sırtlarına iyiden kötüden bir şeyder giyecek, okula gidecekler. Bunların hastalıkları, sağlıkları olur, bayram, seyran gelir, bunun yazı var, kışı var. Herkes bir iki çocuğunu geçirdirmekten acizken, bir taraftan on para geliri olmayan Besime teyze bunlara nasıl bakıyor?

Bazen komşulardan biri:

— A Besime hanım, yine yanına bir çocuk almış-

— Çocuklar gözünüzü açın... Ben Besime teyzeyi dinleyip okusaydım...

sın. Ayol senin böyle elin çocuklarına bakacak iratların mı var? Neye başına derdi satın alıyorsun? derlerdi.

Besime teyze, herkese aynı cevabı veriyordu:

— Allah yardım eder. Şimdiye kadar ben öksüzlerimi bir gece aç yatırmadım.

Onun öksüzleri, yetimleri birbiriyle hiç bir zaman kavga etmezlerdi. Çocukluk bu. Aralarında anlaşmazlıklar elbette oluyor ve bazen saç saça, baş başa geliyorlardı ama bu kavgalar hemen kendi aralarında çabucak halledilir, çabucak barışmak lüzumunu anlar ve bir daha böyle bir şey yapmamağa çalışırlardı.

Onlar okullarında da uslu ve çalışkan çocuklardı. Hem de hepsinin yanaklarından kan damlardı.

Bazen onlara misafir de gelirdi. Zaten komşu çocukları onlara misafir gelmeğe bayılırlardı. Çok defa komşulardan biri Besime teyzeye gelir ve rica ederdi:

— Benim sıskayı sana göndereyim mi? Vallahi aç. Dünyanın çeşidini önüne koyuyoruz, lokmalar ağzında büyüyor. Yutamıyor. Hepimiz ayrı söylüyoruz. Kalabalık arasında belki bir şeyler yer.

Besime teyze misafir çocuklar için sofraya bir tabak daha koydurur, onun da boynuna bir peçete bağlatır, onun da tabağına Allah ne verdiyse konur ve evinde pirzoladan bucak bucak kaçan, kompostoları azına koymayan çocuk, orada kuru fasulyeyi, pirinç lâpasını, tatarböreğini kıtlıktan çıkmış gibi yerdi.

Anneler bu misafirlik için para vermeğe kalkarlarsa Besime teyze:

— On bir kişinin yediği ile on iki kişi de olur, derdi. Para ile yemek arıyorsanız lokantaya gidin.

Bir gün, mahallenin en zengini olan bir ailenin çocuğu da kaçıp onlara gelmiş, yemeğe kalmış ve evine gidince ortaya bir mesele çıkarmıştı.

— Anne, Besime teyzelerde sulu pilâv vardı. Öyle tatlı ki. Sen de ondan yaptırsana.

— Sulu pilâv da ne? Çorba mı?

— Çorba değil.

— Ya nasıl şey o?

— Çorba da değil, pilâv da değil. Kaşıkla yeniyor.

— İnsan yediğinin adını bilmez mi?

— Bizde hiç pişmiyor o. Hem de, şey. Hani ahçı bazen kabuğunu soyup ince ince doğrarken ağlıyor ya, işte onunla yeniyor.

— Ahçıya ne olmuş da ağlıyor?

— Aman anne sen de hiç anlamıyorsun. Ahçıya bir şey olmamış. Onu doğrarken ağlıyor.

— Şuna soğan desene.
— Ha, sahi soğan. İşte onunla beraber yeniyor.
— Sen hiç çiy çiy soğan mı yedin?
— Elbette yedim. Öyle tatlı ki.
— Bakalım yemekte getireyim de ye.
— Yerim ama o sulu pilavla yenir.

Hizmetçi besime teyzeye kadar giderek çocuğun ne yediğini sormuş, evde hemen lâpa pişirilmiş, fakat çocuk bir kaşık almış, yarısını bile yemeden bırakmıştı.

— Ben bunu yemem anne. Onların lâpası çok tatlı. Bizim ahçı yapamıyor.

Keramet yemekte değil, Besime teyzenin evindeki kalabalıkta ve yemek yeme havasındaydı. Bunu komşular da bildikleri için, kadına yük olmasından utandıkları halde çocuklarını yolluyorlardı.

Besime teyzeye yardım edenler öyle pek az değildi. Okuldaki çocuklar, fakir öğrenciler arasında yardım görüyor, elbise ayakkabı alıyorlardı.

Besime teyze para yardımı hiç istemiyordu, ama birisi bir deste kalem, bir düzine defter, göğüslük için kumaş getirdiğinde teşekkür edip alıyordu.

Okula gitmiyen küçükler için bayramdan önce bir iki kunduracı ona sorardı:

— Teyze hanım, kaç numara ayakkabı lâzımsa söyle bana. Arada çıkartıveririz. Bizim de sana bir yardımımız dokunsun.

Bunlardan başka hiç beklenmiyen bir gün kapıya bir hamal gelir, bir teneke zeytinyağı, yarım çuval fasulye veya pirinç, bir teneke peynir, bir tekerlek kaşar gibi bir şeyler bırakır ve Besime teyze kimin yolladığını sorarsa, ya:

— Eskişehir'den Yüzbaşı İhsan,

Yahut da:

— Başöğretmen Meliha hanım yolladı, derlerdi.

Bunlar kimdi acaba?

Kim olacak, Besime teyzenin yetiştirdiği iş güç sahibi ettiği insanlar. Birisi başöğretmen, birisi Ankara'da bir kundura fabrikasının sahibi, öteki tanınmış bir tüccar.

Besime hanım kimsesiz bir çocuğu alır, büyütür, kızsa evlendirir, oğlansa bir iş sahibi eder, kendisini hatırlayıp gelirse sevinir, bir daha uğramazsa adını bile anmazdı. Mahallenin erkekleri:

— Sen vardan yoktan, bulup buluşturup bu yaşa getirdin, şimdi itibarlı bir adam oldu, bir kere hatırını sormuyor.

Diyenlere karşı:

— Ben kimseden bir şey beklemiyorum, diyordu. Ben vazifemi yaptım. Arayan da sağ olsun, aramayan da.

Şimdi oturduğu ve içinde çocukları büyüttüğü bahçeli iki katlı ev ona otuz sene evvel dul bir kadından kalmıştı.

Hiç beklenmeyen bir gün kapıya bir hamal gelir...

Aksiliği, kavgacılığı ile meşhur olan bu kadın, yatalak olmuş, kimse kapısını çalıp bir lokma su vermemiş. Komşularını, tanıdıklarını o dereceye kadar usandırmış kendisinden.

Besime hanım da o zaman kırkına gelmiş, fakir bir kadınmış. Bir başka semtte otururmuş. Birisi aracı olmuş, sevabına ihtiyar kadına bakmasını söylemiş. Besime hanımın içi acımış. Gidip kadını bulmuş ve ona tam beş sene anası gibi bakmış. Onun kahrını çekmiş, bir gün bile karşılık vermemiş. Dünyada o yatalak ka-

dın için Besime hanımdan başka kimse yokmuş. Hatırını sormak için bir kul uğramaz, hatta vergi tahsildarları, bekçiler bile kapısını çalmazlarmış.

Söylediklerine göre Besime teyzenin saçları hemen bir iki sene içinde ağarmış. Nihayet kadıncağız ölmüş ve evini bütün eşyasıyla ona bırakmış.

Evin suçu varmış gibi, komşular asıl sahibi öldüğü halde Besime hanımla konuşmaz, ondan bucak bucak kaçarlarmış. O da buna hiç aldırmamış, önce tavuklar almış, evin iki odasını kiraya vererek geçinmiş, sonra elinden dikiş, biçki geldiği için biraz terzilik yapmış, yanına anasız, babasız çocukları alıp onları yetiştirmeğe başlamış.

İlk defa yanına aldığı Kadri adındaki kimsesiz çocuk, bütün gayretine rağmen okumamış. Bir kunduracının yanına çırak vermiş. Çocuğun bu işe eli yatmış ve haftalıklarını Besime teyzeye getirmeğe başlamış. Bu arada Nazmi'yi Darüşşafaka'ya yazdırmış. Çocuk haftada bir gelirmiş. Ahmet'i, sonra da kimsesiz bir kadın olan anası ölünce tam sekiz aylıkken Remziye'yi yanına almış.

En çok Remziye'ye emek vermiş. Onu önce sütle, sonra mamalarla beslemiş. Komşular bu merhametli ve gayretli kadını gün geçtike sevmeğe başlamışlar.

Sokakta, yarım papuçla gezen bir serseri oğlan onun eline düşünce bir mektepli oluyor, yetişip bir mevki sahibi oluyormuş.

Bazan yabancı bir adam geliyor. Besime teyzeye bir zarf getiriyordu. Bu zarfta bir para bulunur ve içinden bir puslacık çıkardı:

«Anacığım, benim kusuruma bakma. Senin bana

yaptığın iyiliği değil ben, çocuklarım ödiyemez. Bir gün kısmet olursa gelip mübarek ellerini öpeceğim. Sana çocuklarına sarfetmen için biraz para gönderiyorum. Ellerinden öperim, beni duandan eksik etme anacığım.»

Son zamanlarda yetiştirdiği dört beş çocuk ona para yardımı yapıyorlardı. Besime teyze ipin ucunu hiç kaçırmıyordu. Paranın hiç gelmiyeceği zaman da olabilirdi. O zaman da başına aldığı bu çocukları nasıl geçindirecekti? Bunu düşünüyor, ceviz sandığına daima bir kaç kuruş para saklamaktan geri kalmıyordu. Bu arada çocuklar ve hastalar için yumurta da satıyordu.

Çok fazla tavuğu yoktu. Ama beslediği yedi sekiz tavuk hemen hemen yaz kış yumurtayı kesmezlerdi. Eğer yumurta biraz birikirse onunla çılbır yapar veya çocukların en zayıflarına sabahları yuttururdu.

Küçüklerin gelişi hep başka sebeplerle olmuştu. On iki yaşındaki Sevim bir göçmen kızı idi. Babası onu Besime hanıma bir ay için bırakıp Yugoslavya'ya gitmiş, bir daha dönmemişti. Dört sene sonra akrabasından bir haber gelip kendisini bulmuş, kızın babasının öldüğünü ve kendisinin amcazadesi olduğunu bildirmiş ve çocuğu istemişti, ama kadın vermedi:

Sen bekâr bir adamsın. Yerin yok, yurdun yok. Yarın öbürgün evlenirsin, alacağın kadın kızı hırpalar. İşte güzel güzel oturuyor, mektebe de yazdırdım. Varsın kalsın, Allah.

Besime teyze, Remziye'yi ortaokula kadar okutmuş, iki sene de dikiş yurduna yollamıştı. Kızın kısmeti çıkmıştı. Bir yıla kadar evlenecekti. O gidince niyeti Se-

vim'i onun yerine koymaktı. Bunun için de kıza mümkün olduğu kadar iş öğretiyordu.

Fikret on bir yaşında zayıf, ince bir kızdı. Annesi ölünce babası başka bir kadın almış, kız çok hırpalanmış, babası da ölünce üvey anası onu istememiş, âdetâ sokağa atmıştı.

Fikret çok hassas, çıtkırıldım bir kız olduğu için Besime teyze ona biraz daha fazla dikkat etmeğe mecbur olmuştu. Çocuğun ciğerinde leke vardı. Bir sene doktordan doktora götürmüş, üç ay hastanede yatırmış hemen hemen sağlığını kurtarmıştı. Her sabah giderken taze bir yumurta yutardı.

Mebrure dokuz yaşındaydı. Anası babası yangında yanmış bir bu kızcağız kurtulmuştu.

Remziye ile beraber evdeki dört kızdan başka her biri ayrı ve acıklı bir olay yüzünden Besime hanımın yanına sığınmış dokuz yaşındaki Fahri, sekiz yaşındaki Hüseyin, altı yaşındaki Kerim ve üç yaşındaki Hafız Mustafa vardı.

Hafızın annesi çocuğunu doğururken ölmüştü. Biraz anormal kafalı, fakat zeki ve sevimli bir oğlandı.

Sabah olunca önce Ahmet işe gider, onun arkasından Fahri kunduracının yanında çalışmağa gider. Sevim, Fikret, Mebrure, Hüseyin, dördü birden okulun yolunu tutar, evde Kerim, Tosun, Hafız Mustafa kalırlardı.

Besime teyze çocukların oyun hakkını hiç yemezdi. Yazsa küçük bahçede, kışsa sıcak odada kendilerine göre bir oyun bulurlardı. Hafız her gündüzün uykusuna yatardı.

Küçük Hafız, minderin üzerine bağdaş kurup oturmuş

Pazar günleri, çocuklar erkenden derslerini hazırlar, sonra bahçeye çıkar, seksek, köşekapmaca oynarlardı.

Evin içindeki en güzel oyun Mevlût oyunu idi. Besime teyze mevlûtları hiç kaçırmaz, Hafızı da beraber götürürdü. Küçük oğlan bir gün başına Besime teyzenin başörtüsünü sarık gibi dolamış, yere, minderin üstüne bağdaş kurup oturmuş ve sallana sallana bir şeyler mırıldanmağa başlamıştı. Çocuklar hayret içinde kalmışlar ve ona sormuşlardı:

— Mustafa ne yapıyorsun?

Çocuk ciddiyetini hiç bozmadan:

— Ben Hafızım, demişti. Mevlût okuyorum.

İşte bundan sonra çocuğun adı Hafız kaldı. Mustafa adını kimse kullanmaz oldu.

Besime teyze ona mevlût manzumesinden birkaç satır ezberletmişti. Çocuk becerebildiği kadar bu manzumeden okuyor, sonra ellerini açarak dua ediyor ve arada hep bir ağızdan ilâhi okuyorlardı.

Hafızın mevlût okuyacağı haberi mahalleye yayılır bazen büyükler bile güler, fakat kahkahalarını içlerinde saklarlardı. Altı yaşındaki Kerim önüne bağladığı peştemaldan mini mini şeker külâhları alır ve mevlût dinleyenlere dağıtırdı.

Besime teyzenin evi hayata küskün, biçâre çocukların yetimhanesi değil, bir neşe kaynağı idi. Hemen hemen çocukların ağladığı görülmezdi.

Temizlik işine gelince, haftada bir gün yaş sırasına göre çocuklar yıkanıyor, her sabah kızların başları taranıyor, saçları örülüyor, her yemekten önce eller ve yatmadan önce ayaklar yıkanıyor, sıra sıra yataklarına yatıyorlardı.

Besime teyze en geç yatardı. Evin her tarafını dolaşır, Remziye ile konuşurdu:

— Tavuklara yem verildi değil mi kızım?

— Verildi teyze.

— Yatalak horoza baktınız mı bir kere?

— Ahmet ağabeyim baktı. Tüneye çıkmamış gene ama, kümesin köşesinde yatıyormuş.

— Yemek artıklarını verdin mi kedilere?

— Verdim teyzeciğim.

— Her akşam soruyorum diye darılma yavrum. Ben unutkanım da.

— Allah seni üstümüzden eksik etmesin teyzeciğim.

— Ömrüne bereket Remziyeciğim. Haydi kapıyı iyice kapat. Biz de çıkalım yukarıya.

Yukarıya çıkınca bir bir yatakları dolaşır, elini çocukların başlarına koyup ateşli olup olmadıklarını kontrol eder, üstlerini örter, sonra Remziye ile beraber yattığı odasına çekilirdi.

Besime teyze yatmadan önce akşam duasını yapardı. Bu dua sırasında bazen bir iki damla yaş yanaklarına kadar başucuna bir bardak su alarak yatardı.

Besime teyze ne de olsa ihtiyardı. Bazen midesi bozulur, bir şey yiyemez, o zaman çocukları bir mahzunluk alır, iştahları kaçar, canları oynamak, uyumak, ders çalışmak istemezdi. Besime teyze bunu bildiği için ne kadar hasta olsa mutlaka sofraya oturur, çocuklar yemek yerken o da ya ayran veya ıhlamur içerdi.

Bayramlar epeyce masraflı oluyordu. Besime teyze kendisini ana bilen bu çocukların hiçbirisini mahzun bırakmak istemezdi. Her şeker bayramı onlara muhakkak ayakkabı alınacaktı. Remziye, kızlara bir örnek rop dikiyordu. Ama beş oğlan muhakkak elbise, çorap istiyordu.

Besime teyze o zaman az para ile çok şey alabilmek için çarşıya çıkar, çeke çeke pazarlık eder, sandıktaki paranın bir kısmına kıyar, yine çocukları çiçek gibi giydirip ortaya çıkarırdı.

Onların sıra sıra gelip el öpmeleri kadıncağızın içine dokunuyor, onlara ayrı ayrı muhabbet bağlıyor, son bir fedakârlıkla onlara süslü birer mendil harçlık veriyordu.

Şimdi en büyük tasası Remziye'nin evlenmesiydi.

Komşulardan biri oğlunu evlendirmek istemiş, ince, namuslu, hamarat bir kız olan Remziye'yi istemişti.

Besime teyze çok düşündü, aradı, sordu, delikanlıyı kendi evinde gördü ve ağlamaklı oldu:

— Halil, Remziyem çok hisli, çok temiz bir kızdır. Her şeyi bana bırakıyor ama ben korkuyorum. Kolay değil oğlum, öksüz, yetim bir kız. Senin fenalığını görmedim ama bak boyuna iş değiştiriyorsun, gün oluyor, ananın eline bakıyorsun. Yirmi iki yaşındasın. Sen iyi bir işe girmeden, bu avareliği bırakmadan ben sana nasıl kız vereyim. Hem daha onaltı yaşında. Benim yerimde olsan sen ne yaparsın?

Halil önüne bakarak düşünmüş birden:

— Remziye, hanım, çok terbiyeli bir kız. Annem de kaçırmak istemiyor. Bana gelince, bize söz ver teyze. Senin sözüne güveniriz, Remziye on sekiz yaşına gelince nişanlanırız. Ben de o zamana kadar artık bir işe bağlanırım demişti.

İki sene evvel konuşulmuştu bu. Halil o zaman yirmi bir yaşındaydı. Okulda bir dersten takıntısı vardı. Ufak tefek işlere giriyor, bir türlü mezun olamıyordu.

Fakat Besime hanımla konuştuktan sonra işini sağlam tutmuş bir sene sonra liseden mezun olmuş ve yedeksubaya gitmişti. Askerliğini yapıp geldikten sonra memuriyete girdi. Kısa bir zamanda kendisini sevdirdi. Artık hayatta tutacağı yola girmiş bulunuyordu. Besime teyze o zaman nişana razı oldu. İki taraf da hazırlığa başladılar. Zaten Besime teyze, Remziyenin bir gün evleneceğini düşünür, eline geçtikçe ufak tefek bir köşeye saklardı.

— 4 —

İşte, evde fasulyenin piştiği, yemekten sonra çocukların yukarıya çıktığı, Remziye ile Besime teyzenin bulaşıklarla uğraştığı o akşam, Ahmet iki gaz tenekesini almış, kapıdan çıkar çıkmaz sigarasını yakmış ağır ağır çeşmenin yolunu tutmuştu.

Hafif serin bir sonbahar akşamıydı. Evin bulunduğu sokakta ışık azdı. Hepsi iş güç sahibi ve ortahalli insanlar olduğu için hemen bütün komşular kapılarını kapatmış, perdelerini indirmiş, dışarısı ile ilgileri kesilmişti.

Yolun solundaki cadde daha ışıklı ve hareketliydi. Otomobiler akıp gidiyor, yaya kaldırımlarından elleri paketli erkekler, kadınlar geçiyor, yakındaki mescitte yatsı ezanı okunuyordu.

Sokak tenha olduğu için dört beş ev hayrat çeşmesinin iyi kapanmıyan musluğundan akan su tatlı bir ninni gibi geliyordu. Müezzinin dura dura okuduğu

ezan sesinin aralıklarında daha fazla duyulan bu ses Ahmet'in çok hoşuna gitti.

Müezzinin yanık bir sesi vardı. O, okurken sanki bütün gürültüler kesilip onu dinliyor, o ara verdikçe gürültü başlıyor ve çeşmenin suyu ninnisini söylüyordu.

Ahmet namaz kılmazdı ama bunun için hep üzülür, kendisini suçlu görürdü.

Ezan bitince çeşmenin yalağının önüne vardı. Tenekesini yıkadı, döktü, musluğu da yıkadı ve tenekeyi doldurmak için suyu az açtı. Sigarasını içmek için vakit kazanmak istiyordu.

O, sigarasını içerken tenekenin biri doldu, onu yalaktan aldı. Kapağını kapattı, öteki tenekeyi koydu. İkinci teneke yarım olduğu sırada caddeden küçük bir insan koşarak sokağa daldı. Bu, bir oğlandı. Koşarken «hı hı hı» diye tuhaf bir ses çıkartıyordu. O kadar telâşlı ve kendisini paralarcasına koşuyordu ki, çeşmenin yakınlarında ayağı bir şeye takıldı yuvarlandı. Tekrar davrandı. Nefesleri boğazından ıslık gibi çıkıyordu. Göğsü küçük bir körük gibi işliyordu. Sokağın karanlığında bile yüzünün kireç gibi ağarmış olduğu seçiliyordu.

— Ahmet kendi kendine:

— Bu çocuk bir şeyden korkmuş, kaçıyor, diye söylendi.

İki adım attı. Sesini tatlılaştırdı:

— Ne var yavrum, neye koşuyorsun?

Çocuk korkudan sıçradı, fakat bir anda kendisini topladı. Başını çevirip apaçık gözlerle caddeye, ışıklara, oradan geçenlere baktı. Güçlükle yutkundu. Ahmet yine:

— Korkma yavrum, korkma, dedi. Gel yanıma.

Çocuğun dizlerinde derman kalmamıştı. Yüreğinin çarpıntısı nefeslerinde sayılıyordu. Belki artık koşup kaçamıyacağı için, başını hiç çevirmeden, caddeyi gözden ayırmadan Ahmet'e doğru yürüdü:

— Amca amca beni öldürecekler...

Ahmet bir anda bu çocuğun temiz pâk bir aile çocuğu olduğunu anlamıştı. Bitmişti artık zavallı. Hemen düşecek ölecek gibiydi.

Ahmet onun elinden tuttu ve:

— Korkma dedi, hiç korkma, gel seni bizim eve götüreyim biraz soluk al, dinlen. Sonra ne lâzımsa yaparız.

— Amca, beni öldürecekler. Şoför kovalıyor beni.

— Sen korkma dedim ya.

Tenekenin birini aldı. Öteki boş eliyle sekiz yaşlarında kadar görünen çocuğun elinden tuttu. Çocuk hâlâ koşmak istiyor, dönüp dönüp arkasına bakıyordu.

Ahmet evden çıkarken kapıyı açık bırakmıştı. Zaten o sudan gelinceye kadar Remziye ile Besime teyze yatmazdı. Suları küpe boşaltır, ağzını bağlar, üzerine tahta kapağı koyar sonra tenekeler paslanmasın diye baş aşağı edip yerine koyarlardı.

Ahmet içeriye girince:

— Teyze, teyze, diye seslendi.

Besime hanım yemek odasından çıktı:

— Ne var evlâdım? dedi.

— Teyze bana bak biraz.

Kadın kapının eşiğine geldi. Arkasından Remziye de bakıyor, ellerini kuruluyordu. Besime teyze:

— A, bu çocuk da kim? dedi.

— Vallahi bilmiyorum teyze ,galiba başına bir felâket gelmiş sen sorar anlarsın, ben tenekeyi çeşmede bıraktım.

Besime teyze şaşkın, perişan ve yorgunluktan dizleri titreyen, korkudan rengi bembeyaz olan çocuğa baktı. O, çocuk halinden çok iyi anlardı. Hemen kendisini toparladı:

— Yavrum, korkma, evlâdım, dedi. Sakın korkma gel paşam, gel. Biraz nefes al. Remziye ablan sana biraz su versin.

Ahmet:

— Ben tenekenin birini çeşmede bıraktım, dedi. Gidip alayım.

Çıktı. Bu sefer kapıyı arkasından çekip kapattı. Çeşmeye doğru yürürken bir sigara daha yaktı. O da gözlerini caddeye, oradan geçenlere dikmişti. Çocuğu kovalayanın kim olduğunu merak ediyordu. Çeşmenin başına geldiği sırada bir adamın sokağa saptığını gördü. Sokakta oturanların hepsi evlerine gelmişti. Orası pek öyle geçit yeri değildi. Bu saatte ancak bekçi, polisler ve mescidden çıkan bir kaç komşu geçerdi.

Bu gelen adam kasketli, gençten biriydi. Pek telâşlı yürüyordu. Ahmet'i görünce durakladı. Ahmet tenekesini yalaktan çekmiş, musluğu sıkıştırırken ona bakıyordu. Adam bir an kadar tereddüt etti. Sonra:

— Baksana hemşerim, dedi. Bir çocuk gördün mü?

Ahmet karşısındakini iyice süzüyordu.

— Nasıl çocuk? dedi.

— Sekiz dokuz yaşlarında bir oğlan.

Adamın ağzı rakı kokuyordu. Bir kaşının üstüne bir lüle saçı dökülmüştü. Caddeden vuran ışıklarla

Ahmet bu perçemin altında, kaşının üstünde bir kapanmış yara izi gördü.

— Hayır, dedi.

— Sen demindenberi burada mıydın?

— Evet su taşıyordum.

— Demek bir oğlan çocuk görmedin.

— Adı ne bu çocuğun?

— Ben sana çocuğu soruyorum sen bana sual soruyorsun.

— Şurada karakol var. Oraya sor. Belki aradığın çocuk oradadır.

— Karakol mu? Nerede?

— Caddeye çık, sağda. Çok yakın.

— Karakolla işim yok benim.

Adam biraz durakladı. Sonra geldiği yere döndü, ne yapacağını düşünür gibi köşede durdu. Etrafına bakındı sonra kayboldu.

Ahmet caddeye kadar çıktı. Adamın durduğu köşebaşına gitti. Bakındı bu sırada onu biraz ileride gördü. Hususî bir otomobile biniyordu. Bindi motoru çalıştırdı. Ahmet'in önünden geçerek çeşmenin sokağına girdi, ağır ağır ilerledi ve öte baştan dönerek kayboldu.

Ahmet kendi kendine:

— Yazık, dedi. Plâkadaki yazıyı okuyamadım ama Mersedes arabaydı. Yirmi yedi numara.

Tütün paketinin arkasına bu numarayı yazdı. Yürüdü, tenekeyi çeşmeden aldı, ağır ağır eve gitti. Kapıdan girmeden önce son bir nefes çekti, yere attı. Çiğnedi.

— Babam ölmüş benim...

Elini tokmağa götürmeden kapı açıldı. Remziye oradaydı. Ahmet tenekeyi içeriye soktu. Kendisi de girip kapıyı kapattı. Kız:

— Çocuk âdetâ baygın, dedi. Hiç bir şey anlayamadık. Teyzem onun yüzünü gözünü yıkadı. Su içirdi. Ne olmuş buna acaba.

— Bilmem ama onu kovalayan adamı gördüm. Sabıkalı bir adam olacak.

Ahmet hiç âdeti olmadığı halde Besime teyzenin

Remziye ile beraber yattığı odaya çıktı. Besime teyze Ahmet'i görünce:

— Bak işte Ahmet ağabeyin de geldi. Ne korkuyorsun.

Ahmet, Besime teyzenin yanında hâlâ sapsarı duran çocuğa bakarak:

— Hiç korkma, dedi. Ben gördüm onu. Çekilip gitti. Meşin ceketi, lâcivert pantolonlu, kasketli bir adam değil mi? Kaşının üstünde bir yara yeri var. Tıknaz bir adam.

Çocuğun yüzüne dalga dalga kan geliyordu. Bitkin bir sesle:

— İdris o dedi.

— Her ne ise, otomobile binip gitti. Sen artık yarın bize anlatırsın, biz de ne lâzımsa yaparız.' Çok yorgunsun. Korkma, rahat rahat uyu. Bu eve kimse gelemez.

— İdris benim buraya geldiğimi görmemiş mi?

— Hayır. Bana sordu. Ben çocuk filân görmedim, dedim. Hakkın var. Sağlam bir ayakkabı değil o adam. Kimin nesi bu?

— Babamın karısının şoförü.

Tuhaf bir sözdü bu. Besime hanım:

— Babanın karısı senin annen değil mi? dedi.

— Hayır. Benim annem başka.

— Sen babanla mı oturuyorsun, annenle mi?

— Babam ölmüş benim.

Sonra çocuk birden hıçkırarak ağlamağa başladı:

— Annem, annem ne oldu?

— 5 —

O gece ne Besime teyze, ne Remziye, ne de Ahmet uyudu. Üçünün de gözlerine uyku girmedi. Ahmet hemen hemen ilk defa kendi odasında evin içinde sigara içmişti.

Besime teyze de o gece kandilini yakmış. Ayhan'ı Remziye'nin yatağına yatırmıştı. Çocuk uzun uzun ağladıktan sonra ağır bir uykuya dalmıştı. Uykusunda ağlar gibi iniltiler çıkarttıyor, hıçkırıklarla sarsılıyordu. Remziye eğilip eğilip çocuğa bakıyor, fısıldıyordu:

— Teyze, bari korkudan çocuğa bir şey olmasa!

— İnşallah olmaz kızım. İyi bir aile çocuğu. Anlaşılan bunun annesiyle babasının sonradan aldığı kadın arasında bir mesele var. İş bu çocuğun üzerinde. Kadıncağız şimdi kim bilir bu çocuk için ne büyük acılar duyuyor.

— Acaba yarın bir şeyler anlayabilir miyim?

— Kimbilir, ama herhalde bunu arayacaklar.

— Karakola haber versek mi dersin teyze?

— Hele yarın olsun kızım. Şu telâşlı zamanımızda başımıza bu da geldi. Eh, her şey Allahtan. Haydi sen de çocuğun yanına uzan.

Yorgunluk Ayhan'ın canına yetmişti. Çocuk herkes ayaklandığı halde derin bir uykudaydı. Evin içinde her zamankinden fazla bir sessizlik vardı. Kahvaltıya inen çocuklar bile bir şeyler sezmiş, büyüklerin yüzüne bakıyorlardı.

O gün pazardı.

Ahmet bir aralık Besime teyzeye sordu:

— Hala, ne yapacağız? Karakola gidip haber vereyim mi?

— Dur bakalım çocuk uyansın. Belki ağzından bir şeyler alabiliriz. Acele edersek işi büsbütün bozarız.

— Doğru hala, bekliyelim. Ben suya gideyim.

Ahmet ekseriya Besime teyzeye hala derdi. Zaten çocukların kimi babaanne, kimi anneanne derdi. Remziye küçüklerin hepsinin ablasıydı.

Çocuklar kapının önünde duran çamurları yıkanıp temizlenmiş bir çift ayakkabıya Remziye'nin temizlemekte oldukları elbiseye hayretle bakıyorlardı. Bunlar onlardan hiçbirisinin değildi. Ama kimin? Hem Besime teyze:

— Fazla gürültü etmeyin çocuklar, demişti.

Bunun bir sebebi olmalı.

Çayın sonlarına doğru yukarı kattan:

— Anne, anne, diye bir ağlama sesi geldi.

Çocuklar dikkat kesildiler. Besime teyze parmağını dudaklarına koydu ve:

— Gürültü yok dedi. Yukarıda bir kardeşiniz daha

var. Ama kimseye bir şey söylemiyeceksiniz. Sonra çok fena şeyler olur, anladınız mı?

Remziye elbiseleri, ayakkabıları alıp yukarıya çıktı. Biraz sonra da Ayhan'ı giydirmiş, elinden tutmuş, aşağıya indiriyordu. Ayhan'ın yüzünde yaşlar vardı. Fakat çocukları sıra sıra şaşaladı, ağlamasını unuttu. Remziye'ye:

— Burası okul mu? diye sordu.

— Hayır canım. Bunlar hep senin kardeşlerin. Haydi kahvaltını et sen de.

Ayhan'ı da bir iskemleye oturttular. Önüne çay, kızarmış ekmeğe sürülmüş tereyağı, beyaz peynir koydular. Çocuk o akşam yemek yememiş olmalıydı ki içi hiç rahat olmadığı halde çayı içti. Bir dilim ekmeği yedi. Yerken hepsine ayrı ayrı bakıyor, herkesi dolaşan gözleri her defasında Hafızın başında kalıyordu.

Ayhan hemen evin nizamına tabi tutuldu. Remziye onu da araya soktu. Musluğun önünde beklediler, elini, ağzını yıkayan çocuk, havluya gidip kurulanıyordu.

Çocuklar sıra sıra duruvor, çıkmak istemiyorlardı. Besime teyze:

— Yukarıya büyük odaya çocuklar dedi. Siz çıkın yeni kardeşiniz de gelecek. Ama dediğimi unutmayın.

Çocuklar çıktı. Ahmet de sudan gelmişti. Çocuğu yemek odasındaki sedire oturttular. Remziye yanına oturdu. Besime teyze de karşısına geçti. Ahmet bir iskemleye ilişti. İhtiyara kadın tatlı bir sesle çocuğu sorguya çekti:

— Yavrum, bak burada bir çok kardeşin var. Bizden de hiç çekinme... Benim sorduklarıma doğru cevap ver de Ahmet ağabeyin gidip anneni bulsun. Olur mu?

— Olur teyze.

— Annenin adı nedir?

— Annemin adı Semahat Ergüler.

— Ergüler soyadı demek. Peki babanın adı?

— Babamın adı Mükerremmiş. Ama ben onu hiç görmedim.

— Siz nerede oturuyorsunuz?

— Biz İzmir'de oturuyoruz. Oradan geldik.

— Burada nerede oturuyorsunuz?

— Otelde.

— İstanbul'da eviniz yok mu imiş?

— Eskiden babamın evi varmış Şişli'de. Babam annemi boşamış, başka kadın almış. Ben de küçük olduğum için annemle beraber İzmir'e dedemin evine gitmiştim.

Çocuk çok düzgün konuşuyordu. Pek akıllı şeydi. Besime teyze:

— Sen kaç yaşındasın? dedi.

— Dokuz yaşındayım.

— İzmir'den İstanbul'a niçin geldiniz?

— Mahkeme olmak için.

— Haydi sen anlat. Biz bir şey bilmiyoruz. Sen maşallah çok akıllı bir çocuksun. Bakalım İstanbul'a niçin geldiniz, neye otelde kalıyorsunuz? Bu mahkeme neyin nesi?

Çocuk biraz düşündü, kaşlarını hafifçe çatarak başını eğdi. Sonra yavaş yavaş başını kaldırdı:

— Benim babam çok zenginmiş, dedi. Annemden ayrılmış ama bana miras düşermiş. Halbuki babamın öteki karısı bana düşen mirası vermemek istemiş. Babamın öldüğünü gazeteler yazınca annem dâva açmış, benim hakkımı istemiş. Bundan sonra babamdan kalan bütün mallara hükûmet el koymuş. Babamın yeni karı-

— Gerek çocuğumu, gerek kendimi emniyette hissetmiyorum...

sı da avukat tutmuş, babamın çocuğu olmadığını, benim birkaç sene evvel öldüğümü iddia etmiş. Ölmüş diye de nüfus idaresinden bir belge çıkartmışlar.

Hepsi dikkatle dinliyordu. Olup bitenler gözlerinin önünde sıralanıyordu. Besime teyze yine sordu:

— Siz çok oldu mu İstanbul'a geleli?

— Dün sabah geldik, dedi. Annem bavulumuzu Sirkeci'de bir otele bıraktı. Kimseye görünmedik. Annem korkuyordu. Daha evvel imzasız bir mektup almış-

tı. Bu mektupta «İstanbul'a geiirsen çocuğunu yok bil» diye yazmışlar. Onun için çekiniyordu. Doğruca mahkemeye girmek istiyordu. Mahkeme de dün oldu.

— Ne oldu mahkemede?

— Annem kendisini tanıtmamak için başını örtmüştü. Muhakeme olan salona uzakta duruyordu. O zaman bir avukatla bu İdris adındaki şoförün etraflarına bakındıklarını gördük. Hatta annemin yanına geldiler. Avukat anneme dâvası olup olmadığını sordu. Annem: «Ben bir komşuya şahit olarak geldim,» dedi.

— Peki sonra?

— Sonra bir adam Semahat Tansu, avukat İbrahim diye bağırdı. Kapıda o İdris duruyordu.. Birkaç kişi daha vardı. Avukat hemen içeriye girdi. Biz de yavaş yavaş kapıya yaklaştık. O adam yine bağırdı. O zaman birkaç dinleyici ile içeriye girdik. Avukat bizi görünce kıpkırmızı kesildi. Hâkim, annema adını sordu. Verdiği istidayı okuttu ve «Semahat hanım yanınızdaki bu çocuğun Mükerrem'le sizin evlilik zamanınızda dünyaya geldiğini iddia ediyorsunuz. Halbuki nüfus kağıdında bu çocuğun üç sene evvel ölmüş olduğu bildiriliyor. Buna karşı bir diyeceğiniz var mı? diye sordu. Annem öğretmendir, çok iyi konuşur. «Her şeyden önce çocuğumun ve benim canımızın korunmasını istiyorum.» dedi. «Bu mahkemeye gelmememiz için bir tehdit mektubu aldım. Çocuğumu öldürecekler.» Annem çantasından çıkardığı mektubu hâkime verdi. Hâkim de: «Luzum görülürse sizin emniyetinizi temin ederiz dedi. «İddianızı açıkça söyleyiniz. Burası mahkemedir.»

Çocuk, bir nefes aldı. Bu kadar küçük bir çocuğun bu kadar güzel anlatmasına hayret ediyorlardı. Hepsi dilini yutmuş gibi susuyorlardı. Çocuk devam etti:

— Sonra annem anlattı:

«Ben Mükerrem'den ayrıldıktan sonra İzmir'e babamın yanına gittim. Orada öğretmenlik aldım ve çalışmağa başladım. Mükerrem oğlunu çok severdi. İki defa İzmir'e gelerek onu gördü. Bu çocuğun benim yanımda daha iyi bakılacağına aklı yatıyordu. Altı ay evvelsine kadar her ay Ayhan için benim adresime para gönderiyordu. Bu para birden kesildi ve Mükerrem'in öldüğünü gazetede okudum. Bunun üzerine Ayhan'a kalan miras için mahkemeye müracaat ettim, dedi.

Hâkim, avukata bir diyeceği olup olmadığını sordu. Avukat:

— Biz dâvamızı kanunî yollardan yürütüyoruz. Nüfus idaresinden tahkikat yapıldı, gelen evrakta Ayhan'ın üç sene evvel öldüğü bildiriliyor. Bu hanımın iddiasını ispat etmesi lâzımdır, dedi. Sıra anneme geldi. Annem çok akıllı bir kadındır. Avukat tutmamıştı, ama neler söylemek lâzım geldiğini çok iyi biliyordu. Hâkim nüfus idaresinin evrakını okuttu. Bu ayhan'ın Şişli'de üç sene evvel öldüğü yazılıydı. Annem çantasından nüfus kâğıdımı çıkarttı ve:

— Ayhan hiçbir zaman babasıyle kalmadı. İki yaşındayken Mükerrem'den ayrıldım. Nüfus idaresinden de İzmir'e nakli kaydını aldırttım. Esasen babası onun hesabına İzmir'e bir bankaya hesap açtırmıştı. Ben çocuğumu geçindirmekten âciz değildim. Yalnız babasının her ay muntazaman yolladığı parayı bankanın İzmir'deki şubesinden çekiyordum. Buyurun banka cüzdanını, altı ay evvelsine kadar, ta iki yaşındanberi ve tarihleri yazılıdır. Eğer Ayhan yanında olsaydı bu parayı göndermezdi.

Hâkim biraz düşündü ve:

— Nüfus idaresinden İzmir'e nakli yapılıp yapıl-

madığını banka merkezinden de gönderilen paranın kimin hesabına gönderildiğinin tahkiki için mahkemeyi yirmi gün sonraya talik ediyorum, dedi.

Annem o zaman:

— Efendim gerek çocuğumu, gerek kendimi emniyette hissetmiyorum, adaletin himayesine iltica ediyorum, dedi. Dinleyiciler, avukat dışarıya çıkmışlardı. Hâkim bir polis çağırdı ve: «Hanımla çocuğunu oturdukları yere kadar götürünüz ve orada emniyette bulunması için gerekli tedbirin alınmasını temin ediniz,» dedi.

Çocuğun rengi birden soldu. Gözlerinde yaşlar belirdi:

— Biz annemle çıktık, dedi. İdris merdiven başındaydı. Biz inerken fena fena bakıyordu. Akşam olmuştu, ortalık kararmıştı. Kalabalığa karıştı. Annem beni elimden sıkı sıkı tutuyordu. Polise:

— Aksaray'da bir arkadaşımın evine gitmek istiyorum, dedi.

Otomobillerin hepsi dolu geçiyordu. Bir meydana gelmiştik. Yağmur başlamıştı. Yolun karşısına geçmek istiyorduk. İnsanlar birbirine kenetlenmiş gibiydi. Nasıl olduğunu bilmiyorum. Beni birisi itti. Otomobillerin arasında kaldım. Karşıya koştum. Aranıp duruyordum. Sıra sıra otomobiller geçiyordu. Şaşırdım, ağlamağa başladım. Annemi, polisi göremiyordum. İşte tam o zaman üstüme doğru bir otomobil geldi. İçinde mahkemede gördüğümüz İdris vardı. Bana eliyle işaret ediyordu. Korkudan koşmağa başladım. Nerelere gittiğimi bilmiyorum, otomobil hep arkamdan geliyordu. Bir sokağa saptım. Yolun ağzında bir yük arabası vardı. İn-

sanlar geçiyordu, koşuyordum. İşte orada Ahmet ağabeye rastladım.

Çocuk sustu. Yavaş yavaş ağlıyordu.

— Annem kim bilir beni ne kadar merak etmiştir!

Hepsi sustular. Kendi kafalarına göre düşünüyorlardı. Ahmet:

— Annenin gitmek istediği evi biliyor musun? dedi.

— Bilmiyorum.

— O şoförün adını nereden öğrendin?

— Biz mahkemeyi beklerken onlar aralarında konuşuyorlardı. Avukat ona ismiyle seslendi. Bizim aradıkları insanlar olmadığımızı zannetmişlerdi. Avukat «Ayten hanımı getirmedin mi?» diye sormuştu. Avukat, kadının gelmediğini bir davete gittiğini, gece saat on ikide onu almağa gideceğini söylediği zaman da avukat: «Ayten hanım gelseydi o Semahati resimlerinden tanırdı, biz ne bilelim İdris» demişti.

Çocuk, artık anlatacak bir şey bulamıyordu. Ahmet:

— Hala, dedi. Ben gidip etrafı bir dolaşayım. Bizim karakola sorayım. Aksaray karakoluna da giderim. Semahat hanımı mutlaka bulmak, Ayhan'ın bizde olduğunu haber vermek lâzım.

— 6 —

Ahmet giyindi. Sokağa çıktı. Etrafına dikkatle bakındı. Yavaş yavaş semtin polis komserliğine gitti. Orada nöbetçi muavinle bir tek polis vardı. Ahmet selâm verdi. Muavin onu eskiden beri tanırdı:

— Hayrola Ahmet efendi, dedi. Sen buralara pek uğramazsın. Yoksa bir sıkıntın filân mı var?

Ahmet sandalyeye ilişti. Muavinin uzattığı sigarayı aldı:

— Başımıza bir hal geldi dedi. Sizde bir haber var mı diye sormağa geldim.

— Hayrola, nedir başınıza gelen?

— Dün gece bir çocuk kayboldu mu?

Muavin yerinden fırladı:

— Yoksa sizde mi?

— Evet, bizde.

— Aman deme be kardeşim. Her tarafta arıyoruz. Bizim dörtyol ağzında kaybolmuş. Anası deli divane oluyor. Hem adliye polislerinden birinin gözü önünde kaybolmuş. Adam bütün gece sokakları dolaşmış. Demek çocuk sizde.

— Evet, bizde ama bu çocuğu ortadan kaybetmeğe çalışıyorlarmış. Onun için işi gizli tutmak lâzım. Eğer anasının nerede olduğunu biliyorsan, hemen bana söyle... Gideyim onunla konuşayım. Sonra ne lâzımsa yaparız.

— Acaba o aradığımız çocuk mu?

— Bizimkinin adı Ayhan. Annesininki de Semahatmış.

— Tamam, vallahi o.

Muavin hemen bel kayışına sarıldı. Tokasını bağlayıp şapkasını aldı ve telefonu açarak bir yere telefon etti :

— Ben muavin Cevat, dedi. Bir ihbar var. Bizim semtin gençlerinden birisi kaybolan çocuğun kendi evlerinde olduğunu haber verdi. Şimdi annesine gidiyorum. Dönüşte neticeden sizi haberdar ederim efendim.

Hemen çıktılar. Muavin yolda :

— Sabahtan beri üç defa adam geldi, dedi. Kadın ayılıp bayılıyormuş. Kolay mı? yetişkin çocuk.

Bir iki sokak ötede bir evin kapısını çaldılar. Bir erkek telâşla kapıyı açtı

— Hayrola, bir haber mi var? İnşallah iyi bir haberdir.

Muavin güldü :

— Müjde Asaf bey. Çocuk bulundu.

Yukarı kattan bir çığlık koptu. Perişan bir genç kadın kendisini paralarcasına avluya attı. Muavinin üstüne koştu. Ahmet teessüründen az daha kendisini tutamıyacak, ağlayacaktı. Zavallı Semahat Hanımın yüzü sapsarıydı. Ha çıldırdı, ha çıldıracak. Gözlerinin etrafı da ağlamaktan mosmor çürümüştü.

— Allah aşkına diyordu. Allah aşkına doğru söyleyin, çocuğum sağ mı? Beni boşuna aldatmayın.

Muavin Ahmet'i gösterdi :

— Telâş etmeyin Hanımefendi. İşte bu arkadaşın evinde imiş. Kendisi geldi, bize haber verdi. Ben görmedim ama Ahmet Efendi bizim semtin namuslu bir insanıdır.

Kadın bu sefer Ahmede hücum ediyordu :

— Ayhanım sağ mı? Bir yerinde bir şey var mı? Allah aşkına doğru söyleyin. Nasıl oldu da size geldi? Çok korkmuş mu? Neden getirmediniz?

Ahmet sıkılgan bir insandı. Güçlükle konuştu :

— Allaha emanet çocuğunuzun birşeyi yok. Bizim evde. Sabahleyin bize her şeyi anlattı. Maşallah pek iyi konuşuyor. Büyük adamdan farkı yok. Sizi de çok merak ediyor. İdris midir, nedir o adam yolumuzun üstüne çıkar, çocuğa bir fenalık yapmağa kalkar diye ben getirmedim. Sizi aramağa çıktım. İsterseniz alır getiririz, isterseniz buyurun gidelim.

— Sizi beklemeğe sabrım yok. Hemen gidelim.

Evin bayanı da merdivenlerden inmişti.

— Gözün aydın Semahatçiğim, dedi. Haydi geçmiş olsun. Vallahi hepimiz bittik. Kimdeymiş çocuk?

Ahmet kadını hemen tanımıştı :

— Bizde İclâl Hanım, dedi. Besime teyzede.

Kadın haykırdı :

— Ey mübarek kadın. Bulmuş yavrucak sığınacak yeri. Dur Semahat, ben de gelmek isterim.

— Aman abla, Allah aşkına çocuğunu yalnız bırakma.

— Babası evde. Hemen dönerim.

İki kadın hemen sokağa çıktılar. Ahmet, Muavin hep birlikte yürüyorlardı. Köşebaşına geldikleri zaman Ahmet birden durdu ve :

— Semahat Hanım, dedi. Şu adam İdris değil mi?

Kadın şiddetle başını çevirdi. Arkalarında tütüncünün önünde lâcivert elbiseli, kırmızı yüzlü iri kıyım bir adam sigara alıyordu. Başını çevirmiş, Semahat hanıma dikkatle bakmıştı.

Kadın telâşla :

— Ona benziyor, dedi.

Muavin de baktı. İri kıyım adam birden sırtını çevirmiş, çabucak oradan uzaklaşmıştı. Muavin

— Neden bahsediyorsunuz, dedi. Tütüncünün önündeki adamdan mı? O bize pek yabancı değildir.

Ahmet :

— Ayhan'ı kovalayan bu adamdı, dedi. Sonradan beni gördü. Çocuğu benden sordu. Hattâ biraz çatışır gibi olduk. Adı İdris imiş.

— İdris mi? Yanlışınız var. Onun adı İzzettir.

— Çocuk bana öyle söylemişti Cevat Bey. Sol kaşının üstünde bir perçem var. Altında da bir kapanmış yara.

Bir adam onları takip ediyordu.

— Tamam işte. Ta kendisi İzzet. Bir kaç defa dolandırıcılıktan içeriye girmişti. En sonra tövbe etmiş, galiba bir işe girmiş.

Semahat Hanım :

— Ayten Hanımın şoförü, dedi.

— Fakat bu adam şoför değildir.

— Ben daha fazla bir şey bilmiyorum efendim. Avukatla konuşurken gördüm. Adını da bu konuşma sırasında öğrendim.

Ana oğulun kavuşması pek acıklı olmuştu. Çocuklar bu sahnede sıra sıra duvar kenarlarına dizilmiş, onların ağlaşmalarını seyretmişlerdi. Besime Hanım, Semahat Hanıma kalmasını teklif etti. Muavin

— Vallahi burada kalmanız bence daha muvafık, dedi. Çünkü bize çok yakın. Karakol şuracıkta. Mahkemeye kadar evden çıkmazsınız. Mahkeme günü ben sizi bir arkadaşla gönderirim.

Ayhan çocuklara çok ısınmıştı. O da kalmak istiyordu. Ahmet'in otele gidip bavulu alıp gelmesi kararlaştırıldı. Semahat hanım onlarda kalacaktı.

Ona üst kattaki küçük odayı hazırladılar. Oğlu ile beraber yatması için bir karyola kurdular, bir dolap

getirdiler. Öğle vakti sofraya iki tabak daha kondu. Pazar için pişen pirinç lâpası ortaya geldi. Kırmızı soğanları da birkaç parçaya ayırmış, herkese pay etmişlerdi.

Yemeğe yine Hafız'ın duasıyla başlandı. Çocuk büyük bir ciddiyetle dua ederken, yeni birşeyler de söylüyordu :

— Allahım, yarabbiciğim. Sen yoksullara yardım et, açları doyur. Semahat hanım teyzenin de işlerini selâmete çıkar. Sen büyüksün, Yarabbim. Sen her istediğini yaparsın. Bizim horozumuzun da şifasını ver. Besime teyzenin kesesine Halil İbrahim bereketi ver, amin...

Çocuklar bir ağızdan «Amin» dediler.

Ana oğul bu törene hayretle bakıyorlardı. Besime teyze elini yemeğe uzattı ve:

— Bismillâhirrahmanirrahim, dedi. Buyurunuz kızım.

Semahat hanım üzüntüsünden bir akşam evvel yemek yememişti. Hakikaten açtı. Şimdi içi huzura kavuşmuştu. Bu lapa ona o kadar tatlı geldi ki, Remziye tekrar teklif edince :

— Elinize sağlık, çok güzel olmuş, dedi.

Lâpadan sonra ortaya kavun geldi. İki kavun herkese dilim dilim taksim edilmişti. Yemekten sonra Hafız Mustafa tekrar duasını yaptı. Çocuklar sıralanıp musluk başına gittiler. Ayhan da onlara katılmıştı. Yine hep beraber yukarıya çıktılar. Misafirlerin şerefine Hafız Mustafa Mevlût okudu. Semahat hanım çocuğun

kıyafetine, ciddî ciddî Mevlût okumasına gülmemek için çok gayret ediyor, aynı zamanda derin bir hayrete düşüyordu.

Mustafa yaptığından son derece emindi. Eline Besime teyzenin tesbihini almıştı. Onu teker teker çekerek, sallanarak birşeyler okuyor, çocukların yerleşmesini, gürültünün kesilmesini bekliyordu.

Mevlût okundu, hep beraber ilâhi okundu, Hafız duasını da yaptı. Sonra şeker dağıldı ve Mevlût sona erdi.

O gün, akşam yemeğinden sonra biraz daha oturan çocuklar, ellerini ayaklarını yıkayıp sıra sıra serilen yataklarına yattılar.

Semahat hanımla oğlu için bu hayat çok garipti. Fakat bu evin havası onları da sarmıştı. Anlamadıkları bir samimiyet, bir temizlik ve emniyet duyuyorlardı.

Gece çok sâkin geçti. Ertesi sabah çocuklar hazırlandılar. Fahri ustanın yanında çalışmağa, Hüseyinle üç kız da mektebe gittiler.

Semahat hanım günlük işlere yardım etmek istiyordu. Besime Teyze razı olmadı. Hattâ onun verdiği parayı kabul etmedi. Sabahleyin erkenden ona birisi epeyce bir para getirmişti.

Semahat hanım pencerenin önünde Remziye için hazırlanan bir geceliğin nakışlarını yaptı. Ayhan da evde kalan çocuklarla oynadı. Onu pencereye yaklaştırmıyorlardı. Annesi evin içinde bile yanından ayrılmasına razı olmuyor, sokaktan her geçene üzüntü ile ba-

kıyordu. Böyle yapmakta da hakkı vardı. Çünkü öğleye doğru perçemli adamın sokaktan geçtiğini ve eve dikkatle baktığını, sonra bir kere daha geçtiğini görmüştü.

Kapının arkasına kol demiri vuruldu. Alt katın pencerelerinin perdeleri indirildi.

Besime teyzenin evindekiler henüz derin bir uykuya dalmışlardı ki kapının zili çalındı. Daha sonra da kapıya yumruklar inmeğe başladı. Ahmet neye uğradığını anlıyamamış, odun ufaladığı baltayı kapınca kapının arkasına gelmişti.

Evde uyanmıyan kalmamıştı. Hafız bile uykusu ağır olduğu halde yataktan fırlamış ve evin içindeki paniğe katılmıştı.

Semahat hanım oğluna sarılıyor, Besime teyze

— Korkmayın çocuklar, diyordu. Ahmet ağabeyiniz aşağıda, karakol da şuracıkta. Dağ başında değiliz.

Bu sırada Ahmet aşağıdan seslendi :

— Teyze, teyze, İclâl hanımın oğlu geç vakit kaybolmuş. Onun çalınmış olmasından şüphe ediyorlar.

Bu haber hakikaten müthişti. Besime teyze :

— Cengiz mi? diyordu. Kim söyledi?

— Muavin Cevat bey bir memur göndermiş, çocuk bizim evi biliyor ya. Belki buraya gelmiştir diye.

— Ah, keşke gelseydi.

Cengiz ara sıra onlara gelir ve yemeğe kalırdı. Semahat Hanım ağlıyor :

— Mutlaka o adam çocuğu Ayhan zannederek kaçırdı, diyordu.

Ahmet giyinmiş, karakola gitmişti. Sanki sabah olmuş gibi herkes ayaktaydı. Çocukların bile uykusu kaçmıştı. Besime teyze nihayet onları biraz azarladı. Çocuklar çekilince arasıra perdeyi aralıyarak Ahmetin gelip gelmediğine bakarken dertli dertli konuşuyordu.

Ahmet geceyarısı geldi. Çok üzüntülüydü. Besime teyze onunla konuştuktan sonra yukarıya gelip anlattı.

Cengiz arasıra yakındaki dükkânlara kadar gider evin bir eksiği olursa alırmış. O akşam limon bulunmamış. Çocuk gitmiş. Yemekte beklemişler. Gelmeyince babası da gitmiş. Bir saat sonra bitkin bir halde dönüp Cengizin kaybolduğunu bildirmiş. İclâl hanım bayılmış. Her tarafa telefon edilmiş.

Sabahleyin çocuklar mektebe gitmeden önce polis tekrar gelerek Ahmedi aradı. Semahat hanıma seslendiler. Kadın üzüntü ile aşağıya indi. Polis ona :

— Hanımefendi, dedi. Asaf beyin çocuğunu herhalde sizin çocuğunuz zannederek kaçırdılar. İnşallah çocuğa bir zarar vermeden onları ele geçireceğiz. Bize bazı malûmat vermenizi istiyoruz. Dâvalı olduğunuz insanlar nerede oturuyor?

Semahat hanım Muammer beyin sonradan aldığı kadının Şişlideki adresini verdi ve :

— Biz eskiden orada oturuyorduk, dedi. Şimdi yuvamı yıkan ve kocamı aldatıp benden ayıran Ayten hanım oturuyor. Avukatın adresini bilmiyorum ama adı İbrahim'dir. Mahkemede öğrendim.

Polis adresi ve kadınla avukatın ismini kaydettikten sonra Ahmet'e :

— Mümkünse siz de gelin, dedi. İdris adını takınmış olan o sabıkalının buralarda dolaştığını gördünüz. Kendisiyle de konuştunuz.

Ahmet, polisle birlikte karakola gitti. Cevat bey onları sabırsızlıkla bekliyordu. Notları aldıktan sonra

— İşi bana havale ettiler, dedi. Haydi, hemen Şişliye gidelim.

Ahmet karakoldan fabrikaya telefon etti. Bir otomobile atladılar. Saat dokuzda apartmanın kapısına dayandılar. Apartmanda dört daire vardı. Ayten Hanım üç katı kiraya vermişti. Kiracılardan biri de Avukat İbrahimdi.

Cevat bey birkaç dakika içinde komşularından tahkikat yapmıştı. Kadının birkaç defa evinde kumar oynattığı için mahkemelik olduğunu ve hemen herkesle kavgalı bulunduğunu öğrendi.

Alt katta bir subay oturuyordu. Polisleri görünce canı sıkılmış ve muavine sormuştu.

— Allahaşkına ne var yine?

Cevat Bey hâdiseyi kısaca anlattı Binbaşı :

— Kardeşim, dedi. Bu ev sahibesinden herşey umulur. Hele it kılıklı bir şoför var, gözüm hiç tutmuyor. Galiba hanımla avukat arasında da bir anlaşma var. Karşılıklı iki dairede oturuyorlar ama avukat hanımın dairesinden hiç çıkmaz. Bir saat evvel o şoför buraya geldi.

Ayten hanım ikinci katta oturuyordu. Üç erkek oraya çıktılar. Muavin karşılıklı iki kapıdan birinin ziline dokundu. Beklediler. Bir cevap çıkmadı. Her iki kapının zillerini ayrı ayrı çaldılar ve beklediler, yine cevap yok.

Polisle muavin birbirlerine bakıştılar. Polis tekrar aşağıya inerek Binbaşı ile konuştu ve yukarıya çıktı.

— Biraz evvel bu katlarda münakaşa varmış, dedi. Sabahleyin İzzet gelmiş. Bir daha çıktığını görmemişler. Zaten onların gürültüsüne uyanmışlar.

Cevat Bey tekrar kapının ziline uzun uzun bastı. Daha sonra yumrukla ve ayağının ucuyla vurmağa başladı.

Nihayet içeride bir ayak sesi belirdi. Genç bir kadın sesi kapının arkasından sordu :

— Kim o, sabah karanlığında herkesi ne rahatsız ediyorsunuz? Kimi arıyorsunuz?

Muavin nezaketle :

— Ayten hanım, bir dakika kapıyı açınız, sizden bir malûmat rica edeceğim, dedi.

İçeriden kadın aksi bir sesle :

— İnsanı kapıları tekmeliyerek uykudan uyandır-

mağa utanmıyor musunuz? Ben evimde yalnızım, erkeklere kapı açamam, dedi.

Cevat Bey bu sefer sesini yükselterek :

— Ben Komiser Muavini Cevat dedi. Siz kapıyı açmazsanız ben açmasını bilirim.

Kadın bu söz üzerine :

— Ben de şimdi Emniyet Müdürlüğüne telefon edip zorla evime girmek istediğinizi söyliyeceğim, dedi.

Cevat Bey kapının arkasından :

— Benim işim daha kolay olur, dedi.

— Benim büyük adamlardan tanıdıklarım var, sana gösteririm.

Kadının ayak sesleri uzaklaştı. Bu konuşmalar olurken Binbaşı giyinip yukarıya çıkmış, bir iki kişi daha merdiven başına toplanmıştı. Aradan iki dakika geçmeden kapı aralandı. Muavin kapının aralığından bakan kadına sordu :

— Evde yalnız mısınız?
— Evet.
— Hiç kimse yok mu?
— Ne münasebet.
— Peki orada asılı duran kasketle şapka kimin?

Komiser muavini kapının aralığından gördüğü elbise askılığındakileri işaret etmişti. Kadın kıpkırmızı kesildi. Fakat :

— İşlerim için avukat beni akşam ziyaret etmişti de şapkasını almağı unutmuş, dedi.

— Ya o deri kasket.
— Şoförümün kasketi.

— Demek İzzet burada değil.

— Hangi İzzet?

— Sizin İdris dediğiniz sabıkalı, dolandırıcı ve dün akşam Semahat hanımın çocuğu zannederek Asaf beyin çocuğunu kaçıran İzzet.

Kadının yüzü sapsarı kesildi. Muavin ağır bir sesle :

— Hanım, dedi. Çok ağır bir suç altındasınız. Bize müşkülât çıkarttıkça suçunuz daha ağırlaşacak.

— Müsaade ediniz giyineyim. Hem bu kadar insan buraya ne diye toplanmış. Bütün bunları şikâyet edeceğim.

Kapı tekrar kapandı. Muavin oraya birikenlere uzaklaşmalarını işaret etti. Polis karşı dairenin kapısını bekliyordu. Ahmet kadının oturduğu daire kapısının yanındaydı.

— Ne istiyorsunuz? dedi.

— Evinizi arıyacağım.

— Elinizde arama müsaadesi var mı?

— Bir çocuğun hayatı mevzubahis olunca arayabilirim. Siz sonra istediğiniz gibi şikâyet eder ve hakkınızı ararsınız. Gerekirse beni cezalandırırlar.

— Benden ne arıyorsunuz?

— İzzet'i arıyorum. O buraya gelmiş. Bu şapka ve şu kasket onundur. Bunda benim hiç şüphem yok.

—Ben İzzet'i tanımıyorum. Benim şoförümün adı İdristir.

— Telefon edeceğim.

— Çabuk olun, bekliyorum.

Kapı yine kapandı. İçerde bir takım gürültüler oldu. Sonra kadın heyecan içinde kapıyı açtı.

— Arayın bakalım, dedi. Ben de sizi süründürmesini bilirim.

Muavin yalnızca içeriye girdi. Holde her tarafa sinmiş bir rakı kokusu vardı. Orada kahvaltı masasının karşısındaki tablada bir sigara tütüyordu. Bir sigara da pencerenin önündeki küçük bir masanın üzerinde bulunuyordu.

Cevat Beyin hiç şüphesi kalmamıştı.

— İzzet buraya gel, diye haykırdı.

Hiç ses yok.

Muavin oda kapılarından birini açtı. Kadın kapının eşiğinde durarak nefes nefese ona bakıyordu. Muavin döndü, holün kapısını kapattı. Anahtarı çevirdi ve yine yatak odasına girdi.

Karyolanın altına, kalın perdelerin arkasına baktı. Elbise dolabına gitti. Kilitliydi.

— Hanımefendi, lûtfen anahtarı veriniz, dedi.

Kadın hırslandı :

— Orada benim hususi eşyam var, veremem.

— O halde ben kırar, öyle açarım.

— Kırınız da göreyim.

Bu arada dışarıda bir gülütü oldu. Onlar içeride münakaşa ederlerken, bitişik odadan birisi yavaşça sıyrılmış ve holün kapısını açmıştı. Bu pijamalı, saçları dağılmış bir adamdı.

Muavin hole fırladı ve :

— Dur, diye haykırdı.

Adam koridora atılmıştı. Muavin şiddetle düdük

çaldı. İşte bu anda arkasından birisi sıçradı. Bu yüzü yaralı, esmer, kalın enseli şofördü.

Polis düdük sesine koşup pijamalı adamla göğüs göğüse gelip onu yakasından tutarken öteki adam muavinin üzerine atılmış ve arkasından başına şiddetle vurarak onu yere sermişti.

Muavin ancak :

— Necip, diye bağırabildi.

Yüz üstü yere kapanan adamın artık hiç sesi çıkmadı. Öteki, kara yağız, haydut tipli herif polisin üzerine atıldı. Pijamalı adam polise sarıldı ve :

— Kaç, durma burada, diye bağırdı.

Fakat gelenler arasında bir başka arkadaşın daha bulunduğunu unutuyorlardı. Haydut kapıdan fırlayınca Ahmetle karşılaşmıştı.

Ahmet kıpkırmızıydı.

— Dur, dedi.

Haydudun ağzından boğuk bir küfür fırladı. Kafasını önüne eğerek gülle gibi fırladı. Delikanlıya toslayıp sert kafasıyla yere serecekti. Ahmet olduğu yerden hiç kımıldamadı. Önüne doğru bir kamyon hızı ile yüklenen adamın üstüne kapandı Genç kolları onu bir anda kavradı. Sıktı tarttı ve ayaklarını yerden keserek kendi üzerinden aşırdı ve arkasına bıraktı.

Haydut beyninin üzerine düşerken elleriyle yere dayandı. Birden fırlamak, delikanlının bacaklarına atılarak onu altına almak istedi. Bu sefer Ahmet'in mengene gibi kuvvetli eli onun kalın ensesine yapıştı. Yere bastırdı. Parmaklarını öyle sıktı ki, haydut bir dana

gibi böğürdü ve soluk bile almadan bekledi.

Bu anda tabancasını çeken polis Necip pijamalı adamı içeriye tıkmış ve cebinden bir kelepçe çıkartmıştı.

— İzzet, kollarını kıvır arkaya, dedi.

İzzet adındaki haydut, bir küfür savurdu. Debelendi. Fakat Ahmet artık iyice hırslanmıştı. Onu ensesinden bastırarak yere yapıştırdı, önce bir, sonra diğer kolunu büküp arkasında bileklerini birleştirdi.

Bu işleri seyreden Binbaşı ve merdiven başında birikenler :

— Aşkolsun delikanlı diye bağırıyorlardı.

Necip, Binbaşıya :

— Komutanım rica ederim siz de içeriye gidiniz, dedi. Bir komşu bey daha istiyorum.

Binbaşı ile bir yaşlı adamı daha içeriye girdi. Kapıyı kapatan Necip holde Muavini yerde yatarken gördü. Adamcağızın başından hafif bir kan akıyor ve hiç kımıldamıyordu.

Necip, holdeki telefonu açtı. Bir komseri aradı ve:

— Cürmümeşhut var, Cevat bey ağır yaralı, bir doktorla iki arkadaş istiyorum ben Polis Necip, dedi.

Adresi verdi. Bu anda kadın yalandan bayılmış gibi yapıyor ve Ahmet Muavine elini sürmeden korkarak başında bekliyordu. Binbaşı Muavinin bileğini tutarak nabzına baktı ve

— Baygın, dedi. Çok şükür ölmemiş.

Elleri arkasına bağlı olan İdris kanlı gözleriyle Ahmet'e bakıyor ve dişlerini gıcırdatıyordu.

— Senin alacağın olsun.

Ahmet başını ona çevirdi. Sâkin bir sesle :

— Bana bak, dedi. Ben kavga döğüş adamı değilim. Elimi, kolumu ekmek paramı kazanmak, nihayet

insanlığa yardım etmek için kullanırım. Benim senden korkum yok.

— Ben sana İzzet'in ne mal olduğunu anlatırım.

Necip :

— Çeneni tut, dedi. Senin ne mal olduğunu biz biliriz. Dua et ki bu çocuk sana bir fiske bile vurmadı. Yüzüne bir tokat indirseydi şimdi böyle dırlanmazdın. El elden üstündür.

İdris yine Ahmet'e bakıyordu. Onun pek gösterişli olmayan kollarında böyle bir kuvvet olacağını hiç ummuyordu. O öyle başını önüne eğip ileriye saldırdığı zaman karşısında duvar bile olsa deler geçer, beş altı kişiyi bir anda yere sererdi.

Ama işte bu delikanlı karşısında kaya gibi durmuş ve doksan kiloluk vücudunu armut gibi havalandırıp yere bırakmıştı.

Tekrar bir küfür savurdu. Necip :

— Ahmet bey kardeşim, sustur şunu, dedi.

Ahmet doğruldu. İdris'e baktı. Herif başını iğdi. Başına geleceği bildiği için susmuştu.

Doktorla bir komiser ve iki polis, hemen aynı zamanda savcı yardımcısı apartmana geldi. Doktor muavini muayene etti, yavaş yavaş doğrulttu.

Başına sürahi ile vurulmuş olan muavin kendisine gelemiyordu. Onu cankurtaran arabasına taşıdılar. Caddeye halk birikmişti.

Biraz sonra cezaevi arabası da geldi. Ayrıca tutulan bir otomobilde Binbaşı, komşu ihtiyar, Ahmet ve Doktor vardı.

İki saat sonra suçüstü mahkemesine girilmişti. Polis Necip hâkime durumu yazılı olarak bildirmiş, sonra da şöyle ifade vermişti :

— Dün akşam Asaf bey adında mahallemiz halkından bir zat bize çocuğunun kaçırıldığını bildirdi. İdris adını takınmış olan İzzet'ten şüphelendik.

Hâkim soruyordu :

— Bu şüpheye sebep nedir?

— Semahat adında bir kadın eski kocasından çocuğuna kalan miras hakkını aramak için İstanbul'a gelmiş. Eski kocası Muammer beyle evlenmiş olan Ayten adındaki kadın Avukat İbrahimle birlikte Muammer beyin oğlunun üç sene evvel ölmüş bulunduğunu bildirmiş. O gün mahkemede bulunan kadınla çocuğunu Ayten'in şoförü tehdit etmiş. Zaten daha evvel yazılmış bir tehdit mektubu da varmış.

Hâkim :

— Bizim meseleye gelinir, dedi.

Polis yavaşça :

— Efendim, şüphelerimizin sebebini belirtmek için bunu anlatmağa mecbur oldum, dedi. Çünkü Sebahat hanım mahkemeden kendisinin emniyet altına alınmasını istemiş. Yanına bir emniyet memuru katmışlar. Fakat bir ahbabının evine gitmek isterlerken çocuk kaybolmuş. Bize haber verdiler. Biz çocuğu ararken mahallemizde oturan Ahmet adındaki genç, bize gelerek karanlıkta, pek korkmuş bir çocuk gördüğünü ve onu evlerine aldıklarını bildirdi. Semahat hanımı o gece kaldığı evden alarak çocuğun bulunduğu eve götürdük. Yolda Muavin Cevat Ahmet'in İdris olarak adını bildirdiği sabıkalılardan İzzet'in oralarda dolaştığını göstermiş. Muavin de İzzet'i hemen tanımış.

— Muavin Cevat nerede?

— Bu sabah İzzet, Ayten'in evinde kendisini ararken başına sürahi ile vurarak ağır yaraladı. İlk yardım hastanesinde.

— İdris'in vurduğu ne malûm?

— Bunu Ayten yapamazdı, çünkü Muavinin önünde, kapıda bulunuyordu. İdris sürahi ile vurarak kapıya koştu. Muavin ancak bana düdükle işaret verebildi ve bayıldı.

— Ben kapıdaydım. Dışarıya kaçan pijamalı adamı tutuyordum. Bu adam bana sarılarak hareketime mani oldu. İzzet önümden geçti. Fakat bizimle birlikte gelmiş olan Ahmet bey onu yakalamağa muvaffak oldu.

— Apartmana nasıl girdiniz?

— O civarda dolaşan İzzet, Semahat hanımın oğlu Ayhan zannıyla hemen ayni yaşlarda bulunan Asaf beyin oğlu Cengizi kaçırmış. İzzetin bunu yapabileceğini anladık. Hemen Semahat hanımdan Şişlideki apartımanın adresini alarak oraya gittik. Apartımanın kiracılarından olan bir Binbaşı bize şoförün o sabah erkenden apartımana geldiğini ve yukarıda Ayten'in dairesinde olacağını söyledi. Kapıyı çaldık. Ayten açmak istemedi. Israr ettik. Cevat Bey nihayet içeriye girdi. Daireyi ararken, geceyi orada geçirmiş olan Avukat İbrahim pijamalarıyla kaçmağa çalıştı. Ben onu tutarken İzzet de saklandığı dolaptan çıkıp Cevat Beyin başına arkasından sürahi ile vurdu. Ben yalnız kalmıştım. Orada hâdiseye şahit olan Binbaşı ile bir zatı daha içeriye aldım. Hemen müdüriyete telefonla meseleyi haber verdim.

— Başka bir diyeceğin var mı?

— Ayten hanım bize kapıyı açmak istemedi. Evinde yalnız olduğunu bildirdi. Fakat sonradan İzzet'i de, İbrahim'i de orada bulduk.

— Peki, şimdi öteki şahitleri dinliyelim.

Ahmet mahkemeye hiç çıkmamış bir insandı. Epeyce sıkılarak olanları anlattı. Binbaşı da ifadesini verdi.

Hâkim çok zeki bir insandı. Ayten'i sorguya çekti. Kendisini toplamağa çalışan kadın, kimin nesi olduğuna dair sorulara cevap verdikten sonra :

— Komiser Muavinin başına sürahiyi vuran siz misiniz?

Sorusuna karşı birden şaşaladı. Hiç çekinmeden:

— Hayır, hayır, dedi. İdris vurdu.

Hâkim çok zeki bir insandı. Kadının ifadesini zapta geçirirken :

— Niçin manî olmadınız? dedi.

— Ben nasıl manî olabilirdim. Birden bire oldu bu iş...

— Niçin Emniyet memurlarına kapıyı açmadınız?

— Avukatım öyle tavsiye etti. Eve girmelerine hakları olmadığını ve evi arama izni almamış olacaklarını söyledi.

Hâkim sesini tatlılaştırarak :

— Ayten hanım, dedi. Bilmiyerek kötü bir işe girdiğiniz anlaşılıyor. Suçlusunuz. Bir katili evinizde sakladınız, bir dolandırıcılığa karıştınız, emniyet memurunun ağır yaralanmasına sebep oldunuz. Hattâ babasının öz varisi olan bir masumu öldürmek kastiyle kaçırdınız. Bütün bu suçlardan en az bir ceza ile kurtulmak istiyorsanız hiç düşünmeden cevap veriniz.

Kadın ağlamağa başlamıştı. Pek fazla korktuğu anlaşılıyordu.

— Yanlışlıkla kaçırdığınız çocuğu ne yaptınız?

— Ben kaçırmadım efendim.

— Size çocuğu nereye götürdüğünüzü soruyorum.

— İdris kaçırmış onu.

— Çocuk nerede?

— Bilmiyorum ben, görmedim. Ben mahkemeye bile gitmedim. Avukatım idare ediyor. İbrahim bey benim kiracımdır. Miras işimi halletmeyi üzerine aldı. Ben de ona bağlandım.

— Sizin çocuktan haberiniz vardır.

— Kaçırıldığını duydum, fakat korktum onu öldürmelerini istemedim. Fakat İbrahim Bey İdris'e büyük bir para vereceğini söylemiş. O da çocuğu kaçırmış...

— Siz şurada durun bakalım.

Kadın bir tarafa çekilmişti. Rengi sapsarıydı. İbrahim Bey suçlu durumda içeriye getirildi. Omuz başında bir jandarma duruyordu. Kanunları çok iyi bilen adam sapsarı kesilmişti. Hâkim :

— Hanımefendinin miras işlerini halletmeyi üzerinize almışsınız dedi. Muammer Beyin varisi olan Ayhan'ı ortadan kaldırmak için kaçırdığınız da anlaşıldı. Çocuğu öldürdünüz mü?

Avukat kekeledi :

— Benim böyle bir işten haberim yok. Ben normal olarak dâvayı takip ediyorum. Ben bir hukuk adamıyım. Dün akşam da dâva işlerini görüşmek için Hanımefendinin dairesine gittim. Geç vakitlere kadar orada kaldım. Sonra kanapenin üzerinde yattım. Sabahleyin bu hâdise oldu.

Hâkim sinsi bir gülümseme ile gözlerini avukata

dikti. Yüzüne öyle bir baktı ki, avukat kıpkırmızı kesildi ve başını eğdi.

— Başka söyliyeceğiniz birşey yok mu? Hanımefendi olup biteni anlattı bize.

— Kendisini kurtarmak için suçu bana yüklemiştir.

— Siz normal şekilde dâvayı takip eden bir avukatsınız, Hanımefendinin dairesinde niçin memurlarımıza kapıyı açtırmadınız, sonra da niçin kaçtınız?

— Arama ve yakalama izni olmadan kimse kimsenin evine giremez.

— Size başka birşey sormıyacağım.

Avukat olduğu yerde kımıldadı. Jandarma yanına daha fazla yaklaşmıştı. Avukat :

— Ayten hanım şoförüyle anlaşıp çocuğu kaçırtmış, dedi. Mirasın hepsine birden sahip olmak için bu çareyi bulmuş. Bunu da bu sabah öğrendim.

— İzzet'i alın içeriye.

Mahkeme salonuna elleri kelepçeli olarak İzzet girdi. Yüzü kıpkırmızıydı. Jandarma onun kelepçelerini bileciğinden çözdü. Yanında duruyordu. Hâkim avukata :

— Demek İzzet'in çocuğu kaçırdığını bu sabah öğrendiniz? dedi.

İzzet homurdanarak, içleri kanlanmış gözlerle kadına ve avukata bakıyordu.

Avukat titrek bir sesle :

— Evet, dedi.

Hâkim İzzet'e döndü ve :

— Sen ne diyorsun? dedi.

Haydut yine dişlerini sıkarak

— Ben namusumla şoförlük yapıyordum, dedi.

Bu İbrahim beni buldu. Hanımın hususî arabasını kullanmak için aylıkla tuttu. Sonra da başımı belâya soktular.

— Çocuğu ne yaptın?

—

Hâkim daha sert bir sesle

— İzzet, sana soruyorum, dedi. Çocuk nerede?

İzzet başını kaldırdı

— Vallahi Hâkim bey bir kılına bile dokunmadım. Benim evimde misafirdir. Bu adam bana vücudunu ortadan kaldır, dedi ama yapamadım bunu. Acıdım. Elin evlâdını ne diye öldüreceğim.

— Jandarma!

Jandarma bir adım ilerledi'. Hâkim:

— Kelepçeyi tak, dedi. Çocuğu tanıyan kim var burada?

Ahmet köşeden titrek bir sesle :

— Ben tanıyorum, efendim, dedi.

— Peki siz de beraber, bir memur daha alarak otomobille gidiniz. İzzet'in evinden çocuğu alıp getiriniz.

— 10 —

İzzet bir gecekonduda oturduğunu söylemişti. Verdiği adrese doğru giderlerken arkada Polis Necib'e

— Ağabey, dedi. Çocuk orada değil.

— Ya nerede?

— Zeyreğe giderken bir mahzen var ya, işte orada!...

— İdris bizi uğraştırma.

— Çocuk dediğim yerde ağabey.

Haydut jandarma ile Necib'in arasında oturuyordu. Kapana kısılmış bir kurt gibi kendi kendine homurdanıyor, dişlerini gıcırdatıyor, etrafındakileri kendi suçsuzluğuna inandırmak istiyordu.

Zeyrek yokuşunun alt başında duruldu. İzzet jandarma ile önden gidiyordu. Ahmet'le Necip onları takip ediyorlardı.

Yolun kenarındaki bir tonuzun önüne gelen İzzet mahzen ağzına benzeyen bir yer işaret etti.

— Buradan gireceğiz.

Horasan kireçle ve yassı tuğlalarla örülmüş çok

yüksek bir duvarın altındaydılar. Tonozun üzerinde evler, hattâ bir iki bahçe vardı. Haydyut :

— Yerde çamur vardır, dedi. İçeriye girin, fener var mı yanınızda, Dipte, merdivenle çıkılan bir oda var. Çocuk orada.

Necip, jandarmaya işaret etti. Jandarma:

— Sen merak etme ağabey, dedi.

Necip cep lâmbasını yaktı. İçeriye tuttu. Ahmet onun arkasından gidiyordu. Daracık delikten girince ıslak, karanlık ve küfle çirkef kokan bir mahzenin içinde bulundular.

Necip lâmbayı ileriye tuttu. Mahzen o kadar derin ve mahallenin altına doğru o kadar ilerliyordu ki, ışık karşıda bir duvara rastlamıyordu.

Tavan yirmi metre kadar yüksekti. Kemerlerle örülmüş ve bu kemerler yekpâre sütunların üzerine binidirilmişti.

İçeriden boğuk boğuk su sesleri geliyor ve caddeden geçen arabaların gürültüsü içeriye aksediyordu. Polis :

— Burası Bizanstan kalma bir mahzen dedi.

Deliğin karşısında, epeyce ileride çamurların içine taşlar atılarak bir geçit yapılmıştı. Karşıda basamakları silinmiş bir merdiven kapılı, paslı bir demir kapıya çıkıyordu.

Polis ışığı tutarak taşlara basa basa ilerlerken Ahmet arkasından geliyordu. Ayaklarıyla yoklayarak basamakları çıktılar. Kapı dışarıdan halkalarına bir paslı çivi sokularak kapatılmıştı. Necip ışığı tuttu. Bir elinde de tabancası vardı. Bir tuzağa düşmekten korkuyordu. Ahmet çiviyi çekip çıkardı. Kapıya dayandı. Kapı

Ahmet, kollarındaki vücudun hareketsizliğinden ürperiyordu.

inler gibi gıcırtılarla ağır ağır arkasına doğru açıldı.

Polis fenerini içeriye uzattı. Bembeyaz ışık normal bir oda genişliğinde olan ve duvarlarından şıpır şıpır sular damlayan bu yeri aydınlattı.

Gönürde ne çocuk vardı. Hattâ ne de insan. Bu boğucu yerde değil öyle bir gece, bir saat dayanmasına imkân yoktu.

Ahmet bir adım geri çekilerek :

— Biz mahzenin çirkef, küf kokusuna dayanamadık ama burası bin kat daha beter, dedi.

Polis ışıkla etrafı araştırırken :

— Sen birşey görebiliyor musun? dedi.

Işığı kâh paramparça olmuş, sırılsıklam, çürük bir çuval yığınına, kâh vaktiyle duvarların sıvasını teşkil ederken yığın yığın köşelere birikmiş sıva parçalarına çeviriyordu.

— İzzet bizi atlattı mı dersin?

— Bilmem ki...

Etrafı bütün dikkatleriyle gözden geçiriyorlardı. Bir insan vücuduna rastlamıyorlardı. Ahmet bir adım ilerledi. Eliyle burnunu, ağzını kapatarak bakındı, bakındı, bir şey göremedi.

— Sen şu lâmbayı ver bana ağabey.

Necip'ten lâmbayı aldı. Daha yakından bakındı. Ayakkabıları yarı çamurlu ıslak çuval parçalarına batıyor, vücudunda bir üşüme duyuyordu. Lâmbanın rastladığı yerlerde bazen boş tütün paketleri, yakın bir tarihte yiyecek sarılarak oraya getirilmiş ve yarı yarıya erimiş kâğıt parçaları görülüyordu. Necip :

— Herif galiba ara sıra buraya kaçarak barınıyor, dedi...

— Burada insan yaşar mı ağabey.

— Böylesine insan denemez ki.

— Hakkın var.

Ahmet bir adım daha attı. Doğrusu yürümeğe çekiniyordu. Ayağının altında bir kuyu açılacak gibi geliyordu ona... Yine durdu. Biraz eğildi. Lâmbalı elini ileriye doğru uzattı ve boğuk bir sesle :

— Ağabey, gel Allahını seversen, dedi.

— Ne var?

— Şurada bir şey görünüyor.

Polis içeriye girdi. Küçücük ampulün dağıttığı bembeyaz ışık halkasının aydınlığına baktı. Orada çamurlu, çıplak ve hiç kımıldamayan iki çocuk bacağı var gibiydi...

Artık dilleri tutulmuştu. Boğazlarından tuhaf bir soluk çıkıyor, yürekleri içlerinde donuyordu.

Polis elini uzattı. Dondu. Yumuşak bir şeye dokunmuştu. Yumuşak ve soğuk bir bacak. Eliyle temizledi. Küçük ayakkabılar göründü. Elleriyle yoklayıp araştırırken çocuğun kalçalarına rastladı.

Elektrik ışığı orasını iyice aydınlattığı halde, çamur, çürük çuval ve kirlere bulaşan bu vücudu seçemiyordu. Elini tekrar çıplak bacağa koydu. Hiç bir hareket duymadı. Doğruldu. Kapıya çekildi

— Ben elimi süremem buna, dedi. Feneri ver bana. Buradan sana ışık tutarım, sen hem İdris'e bak, Jandarmaya söyle şahit olsun...

Işığı basamaklara tuttu. Ahmet kaygan basamaklardan koşarak indi. Artık bazen dizlerine kadar pis su-

lara ve çamurlara daldığını düşünmüyordu. Mahzenin ağzından gelen aydınlığa girdi, Oradan dışarıya fırladı. Necip derin nefesler alarak bekliyor ve arkasına bakıyordu.

Ahmet açık havaya çıkınca başının dönmekte olduğunu hissetti. Jandarma ile şoför ve İzzet otomobildeydiler. Oraya halk birikmişti. Ahmet Jandarmaya haykırdı :

— Şahit bul şahit...

Rengi sapsarıydı. İzzet ona korku ile baktı. Onun da rengi atmış ve dili dolaşmıştı.

— Ölmüş değil mi?

Jandarma toplananlara baktı. Kırk yaşlarında kadar iki erkeğe seslendi :

— Hemşehriler, Allah rızası için şahit olur musunuz?...

Erkeklerden biri ilerledi

— Ne var?

— Şu efendi ile mahzene gireceksiniz. Orada bir çocuk ölüsü var...

Adam kıpkırmızı kesildi

— Benim içim dayanmaz.

— Hemşehrim senin için görmeğe dayanmaz da bu çocuğun anası babası nasıl dayanır.

Adam Ahmet'in yanına doğru yürüdü. Bir kişi daha katıldı. Ahmet :

— Gidelim, dedi.

Adamlar ellerindeki paketleri yere bıraktılar. Ahmetle beraber dar delikten içeriye girdiler. Ahmet

— Ağabey, ışığı gözlerimize tutma dedi. Yolu aydınlat.

O önde yürüyor, iki adam onu takip ediyorlardı. Yavaş yavaş silik basamakları çıktılar. Adamlardan biri :

— Amma berbat yer, dedi.

Öteki

— Bizans'tan kalma mahzen, dedi. Bizanslılar buralarını su deposu olarak kullanırmış. Şimdi üstündeki sette evler var. Çirkef suları buraya akıyor.

Ahmet :

— Dikkat edin, dedi.

Yavaş yavaş polisin yanına çıktılar. Necip :

— Beyler, dedi. Arabadaki katil çocuğu buraya kapattığını bize haber verdi. Çocuğu bulduk. Ama el sürmedik. Siz de bakın...

Lâmbayı alıp içeriye girdi. İki kirli bacağı aydınlattı. Adamın biri kapıya yaslandı

— Bayılacağım, dedi.

Öteki cesur ve dayanıklı bir insandı. Polisin yanına gitti. Gördüklerini iyi anlatmak için söylendi

— Gördüm, gördüm...

Elleriyle yoklarken :

— Kollarını arkasına kıvırmışlar... bağlamışlar, dedi. Ayakları da bağlı.

Necip seslendi :

— Ahmet Bey kardeşim sen dışarıya çıkartır mısın çocuğu?...

Ahmet titredi. Fakat ilerledi. Ellerini ıslak vücudun altından geçirdi. Kaldırdı.

Şimdi ona yol veriyorlardı. Necip :

Ben önden ineyim, dedi. Senin ayaklarını basacağın yeri aydınlatırım. Aman düşmeyesin.

Ahmet kollarındaki vücudun hareketsizliğinden ve soğukkanlılığından ürperiyordu. Ömründe böyle küçük bir çocuk da olsa ölüye el sürmemişti. Ama neşeli canlı olan bu çocuğu tanıyordu. Hattâ bir iki defa beraber yemek yemişlerdi. Anası babası üstüne titrer, bu biricik oğullarını Besime Teyzeden başka kimsenin evine yollamazlardı.

İclâl hanım pek meraklıydı. Şimdi onun ölümüne nasıl tahammül edecekti, kadıncağız. Ahmet :

— Yandı zavallı kadın, yandı, diye içini çekti.

Nihayet işte aydınlığa caddenin kenarına çıkmıştı. Yüzlerce insan mahzenin ağzını çevirmişti. Ahmet öyle kucağında çıkınca dehşetli bir uğultu. Kimse kendisini tutamıyor, her kafadan bir acı söz çıkıyordu.

— Kimin yavrusu kimbilir?

— Allah cezalarını versin!

— Asmalı bu herifleri!

Ahmet yolun temiz bir yerine çöktü. Çocuğun ellerini ayaklarını bağlıyan ve etlerine gömülerek kanatan paslı teli titrek elleriyle çözerken haykırdı :

— Allah rızası için bir doktor bulun...

Halkın arasından yaşlı bir adam sıyrıldı :

— Ne var evlâdım, ne var?...

Ahmet belki farkında olmadan ağlıyor, şimdi çocuğun ağzına takılan paçavrayı çıkartıyordu.

Bu kirli ve ıslak paçavra arasından parlak çocuk dişleri meydana çıkmıştı. Ahmet mendili ile onu ağzının etrafını temizledi.

Doktor çocuğun yanına çöktü. Titrek bir sesle

— Daha yaralar kaynıyor, dedi. Belki ölmemiştir.

Çocuğun kanlı bileğini tuttu. Sonra lâcivert ceke-

tini çözdü, altından ıslak beyaz gömleğini araladı. Eğildi, başını sol tarafına dayadı. Eliyle işaret etti.

Oradaki yüzlerce insan birden susmuş ve taş kesilmişti. Nihayet Doktor başını kaldırdı :

— Daha ölmemiş... Hastaneye. Vakit kaybetmiyelim!...

— Yaşıyormuş...

Bu bir çığlık halinde halkın ağızlarında yükseldi. Yine bu çığlıkları bastıran haykıra haykıra bir ağlama sesi duyuldu!...

— 11 —

Ahmet ellerini yüzüne kapatmış oraya çökmüştü. Üstü başı ıslak ve kirlenmiş, ayakları çirkef ve çamur içinde, elleri kirli ve kan lekeli olan Necip, iki saatlik bir tatilden sonra dâvaya tekrar başlamış olan mahkemede ifade veriyordu :

— Çocuk İzzetin evinde değildi. Yolda bize başka bir adres verdi. Zeyrekte, Bizans'tan kalma bir mahzenin deliğinden Ahmet Beyle beraber girdim. Tarif ettiği yerde çocuğu bulduk. Fakat ölmüş olduğunu zannederek halktan iki şahit istedim. Elleri ayakları paslı bir telle bağlanmıştı. Teller etlerine gömülmüştü. Ağzına çuval parçası tıkanmış ve pis bir bezle ayrıca bağlanmıştı. Dışarıya Ahmet Efendi çıkardı. Telleri çözdü ağzını kurtardı... Çocuk daha ölmemişti. Halk arasında bir doktor vardı. İlk muayeneyi yaptı. Hemen hastahaneye götürülmesini istedi. Ahmet Beyle Doktor hastahaneye gittiler.

Salon nefes alınmıyacak kadar kalabalıktı. İzzet Kafasını eğmiş, rengi sapsarı duruyordu. Avukat İbrahim ondan daha sarıydı. Ayten bir sıraya oturtulmuştu. Biraz önce sahiden bayıldığı için kısa bir tedavi yapmış ve tekrar mahkemeye almışlardı.

Hâkim titrek bir sesle :

— Mahzen nasıl bir yerdi.

Necip tekrar konuştu :

— Biz orada yarım saat kadar kaldık. Bir kaç defa baygınlık geçirdik. Küf ve çürümüş çuvalların, çirkeflerin kokusu insanı tıkıyordu. Şehitlerden biri on dakika bile kalmadığı halde dışarı çıkınca baygınlık geçirdi. İzzetin çocuğun orada ölmeğe bıraktığı muhakkak. Eğer çocuk sağ kurtulduysa bu Allahın bir inayetidir efendim.

Hâkim gözlerini İzzet'e dikti :

— Evinde misafir, diyordun, dedi. Sen misafirlerini böyle elini ayağını paslı tellerle bağlayıp, ağzını paçavralarla tıkayıp, çirkef mahzenlerinde mi ağırlarsın?

İzzet ağzını bile açmadı...

Hâkim :

— Komiser Muavini Cevatla Cengiz'in sağlık durumları belli olmadığı için mahkemeyi başka bir güne bırakıyorum, dedi. Jandarma.

Genç ve kıpkırmızı yüzlü jandarma kımıldadı.

Hâkim her üçünün de tevkifine ve ceza evine gönderilmesine karar vermişti.

Ayten oturduğu yerden yuvarlandı. Bir daha bayılmıştı. Avukat İbrahim bileklerini kelepçeye uzatıyordu.

O dakikalarda Ahmet, ameliyathanenin koridorunda durmadan dolaşıyor, elinde mendili ağlıyordu.

Birden durdu. Kulak verdı. Zayıf, bitkin çığlıklar işitti :

— Amcacığım, ayaklarını öpeyim amcacığım.

Bu bir çocuk sesiydi. Kalın birses :

— Korkma evlâdım, korkma ,diyordu.

Ahmet bağırmağa başladı :

— Çocuğu ameliyat mı ediyorsunuz be?

Kapıya koştu. Bir hemşire onu önledi

— Telâş etmeyin, birşey yok.

Fakat Ahmet'in kolay kolay zaptedilmiyeceğini anlayınca koluna yapışarak kapıdan baktırdı ve

— İşte, bak, dedi. Temizlediler, tatanos iğnesi yaptılar Eğer zatürree olmadıysa bir iki gün içinde ayağa kalkar.

Ahmed'e dışarıda daha fazla izahat verdi :

— Korkmuş, çok korkmuş, çırpınıyor... Onun için bağırıyor. Hekimler onu şimdi teskin ederler.

Sonra gözleri yaş içindeki gence baktı ve:

— Siz nesi oluyorsunuz? dedi. Babası mı?

— Hayır komşuyum ben...

— Niçin bu dereceye kadar kendinizi üzüyorsunuz?

— Ben taş mıyım kardeşim? Ben insan değil miyim?

Hemşire yüzüne iki damla yaş indiğini de farketmedi...

Ahmed'i küçük bir odaya götürdü. Herşey orada tertemizdi. Bir lavabo, küçük bir yatak, asılı genç kız eşyaları bir takım ilâç şişeleri ve âletler.

Orada Ahmedi lâvabonun önüne götürdü. Yüzünü yıkamasına yardım etti. Tertemiz bir havlu verdi ve :

— Biraz saçınızı, başınızı tarayınız, dedi. Ne kadar kirlenmiş üstünüz? Haydi çekinmeyin...

Bir fırça ile onun üstünü kendisi süpürdü. Daha sonra bir bardak su içirdi ve avucuna kolonya dökerek yüzünü şöyle bir ferahlattı. Bu temiz ve sıcak ellerin temasiyle Ahmet aklını başına almıştı. Kız :

— Hâdiseyi bilmiyorum, dedi. Galiba çocuğu öldürmek istemişler?...

Ahmet olanları kısaca anlattı. Kadın hemen :

— Besime teyze mi? dedi. Hani şu çocuk meraklısı?...

— Evet kardeşim. Ben de onun yetiştirdiği çocuklardanım?

— Siz Ahmet misiniz?

— Evet.

— Ben sizi tanıyorum. Her sabah önümüzden geçersiniz. Akşamları da çeşmeden su alırsınız.

— Evet. Yoksa siz de komşu musunuz?

— Ben çeşmenin üstündeki evde oturuyorum.

— Cemile Hanımın evinde mi?

— Evet, Cemile Hanım benim teyzemdir.

Koridora çıkarken Ahmet sordu :

— Burada sigara içebilir miyim?

— İçiniz ama yere atmayınız...

— Teşekkür ederim.

Bu sırada bir kapı açıldı. Beyaz gömlekli bir adam:

— Sevim Hanım, diye haykırdı.

Kız o tarafa doğru koştu :

— Geliyorum Doktor bey.

İkisi kapının önünde çatıştılar.

— Çan çan etmenin sırası mı be kızım!

— Beyefendi ben çan çan etmiyorum. Çocuğu getiren adam. Az daha bayılacaktı. Ameliyathaneye hücum etti. Elini yüzünü yıkadım.

— Başka kimse kalmadı mı?

— Hüsniye Hanım izinli, Selma hasta. Bütün gece nöbet tuttum, sabahtan beri de beni ameliyathaneye soktunuz. Benimki de can...

— Evlâdım haklısın ama karşılık verme.

— Azarladınız beni.

— Geri aldım, sözlerimi geri aldım. Bu işler böyledir. Bak çocuk biraz sakinleşti. Bereket birden boşanarak ağladı da korktuğumuz olmadı. Yoksa aklını oynatmış diye tasalanıyorduk. Kadınların koğuşuna götürelim. Nerede acaba?

— Ben şimdi Ali Efendiye söylerim.

— Peki, başka ameliyatımız yok. Yeniden gelen olursa başka.

Bir iki dakika sonra bembeyaz bir arabaya bindirilen Cengizi Sevim yavaş yavaş yürütüyor, ona gülümsüyor. Hademelerden biri de peşinden gidiyordu.

Ahmet çocuğa yaklaştı. Galiba doktor bir iğne daha yapmış ve onu uyuşturmuştu.

Kadınlar kısmına girmedi. Kapıda bekledi. Hemşire dışarı çıktığı zaman sordu :

— Yapılacak birşey var mı?

— Yatırdık çocuğu. Fakat ailesine haber vermek lâzım. Sizi başhekime götüreyim.

Başhekim Ahmedi kâtibe yolladı. Sonra doktorla konuştu. Doktor :

— Şimdi uyuyor, dedi. Fakat çok korkmuş. Tekrar çırpınması mümkün. Annesi yanında bulunsa iyi olur...

Ahmet sokağa fırladı. İşine bile yaya gidip geldiği halde bir otomobile binerek Asaf Beyin evine gitti. Orası başka bir âlemdi. Bütün akraba eve toplanmıştı. Kimi Asaf Beyi, kimi İclâl Hanımı teselliye çalışıyordu. Evde iki doktor birden vardı.

Ahmedin gelişi haber verilince İclâl Hanım duymuş, bir iki akraba hanımın kolunda merdiven başına kadar sürüklenmişti:

— Allah aşkına, Allah aşkına söyle. Bir haber var mı?

Ahmet söylüyordu ama o duymuyordu!...

— Yavrum sağ mı? Cengizim bulundu mu?.

Ahmedin üstüne başına tırmanıyordu. Asaf Bey duyacağı şeyden korkarak merdiven basamaklarına çökmüş, ellerini yüzüne kapatmıştı.

— İclâl Hanım, gözünüz aydın. Cengizi bulduk...

Kadın bunu duydu. Çığlıklar koparmağa başladı. Ağlıyor, sendeliyor, haykırıyordu. Ahmet biraz daha sert olmak lâzım geldiğini anladı

— Böyle yapmayınız İclâl Hanım, dedi. Çocuk biraz korkmuş. Bir iki gün orada kalacak. Haydi Hazırlanınız. Otomobil bekliyor. Gözünüzle görür, rahat edersiniz.

Kadın öylece, döküm saçım otomobile binmek istiyordu. Ayakları yalın ayak, göğsü bağrı açık ve saçları ıslaktı. Ahmet :

— Beyefendi, dedi. Rica ederim biraz asabınıza hâkim olunuz. Size çocuk iyi diyorum. Ben yanından geliyorum. Uyuyor şimdi... Böyle sokağa çıkılır mı?

İclâl Hanımı oracıkta giydirdiler. Kimi çorabını, kimi sırtına mantosunu, kimi ayakkabısını geçirmişti. Birisi, durmadan ıslak başını kuruluyordu.

Ahmet onlarla tekrar hastaneye dönerken

— Hiç, bir şey sormayınız artık dedi. Çocuk iyi. Biraz korkmuş. Bize lâzım olan onun sağ salim bulunması. Üst tarafını aramayın şimdi. Benim de aklım başımda yok. Yıkılacak gibiyim. Gece hiç uyku uyumadım. Bu saate kadar da ayaktayız...

Hastanede çocuk için bir oda ayırttılar. Asaf Bey zengin bir insandı. Şaşkınlıkla cüzdanını elinde taşıyordu. Çocuğu muayene eden hekim ona

— Beyefendi, dedi. Biraz kendinizi toplayınız. böyle giderse sizi Bakırköye gönderip fizik tedavisi yaptırmağa mecbur kalırız...

— Ahmet içeriye girerken çocuk korkmuş, anasına sarılmıştı. Ana oğul yatakta yatıyorlardı. Kadın inanılmaz bir metanet gösteriyordu.

— Korkma canım, korkma Cengiz, diyordu. Ah-

— Çok iyi. Merak etmeyin, Biraz korkmuş...

met ağabeyin işte. Besime Teyzenin evindeki Ahmet ağabeyin.

Cengiz annesine sarılıyor, donuk donuk bakıyordu. Ahmet onları hastanede bırakarak eve döndüğü zaman nerdeyse akşam ezanı okunacaktı.

Pencerelerdeki çocuklar çığlıklar koparttılar. Artık Besime teyzenin korkusunu unutarak hepsi kapının önüne yığılmışlardı. Kadının ilk sözü

— Çocuk? ne oldu.

Ahmet kısaca

— Bulundu, dedi.

— Tanrıya şükür olsun.

Daha sonra kadın :

— A oğlum, dedi. Nerelerde kaldın. Yoksa gidip çalıştın mı?

Ahmet kapının yanındaki iskemleye çöktü:

— Nerede kalacağım anacığım, dedi. Bu saate kadar ayak üstündeyim.

— Nerede yemek yedin?

— Yemek kimin aklına geldi ki!... Ne katillerle dövüşmediğim kaldı, ne mahkemelere, ne hastanelere, ne Bizanstan kalma mahzenlere girmedim!...

— Döğüştün mü?

— Döğüştüm teyze daha doğrusu İzzet bana saldırdı...

— Aman Allah korusun.

— Sabahtan beri nasıl da erimiş yüzü, dedi.

Hakikaten Ahmet süzülmüştü. Gözlerinin etrafı da kıpkırmızı. Besime teyze bir an için evdeki disiplini bırakarak sade onunla meşgul olmağa başlamıştı. Çocuklar kimi terliklerini getiriyor, kimi ayakkabılarını kaldırıyorlardı. Ahmet :

— Üstümü başımı değişeyim teyze, dedi. Girmediğim yer kalmadı...

— Yemek odasına gel oğlum. Hepimiz oradayız.

Yaramazlık eden çocuklara seslendi :

— Susunuz bakayım. Her kafadan bir ses çıkmasın. Oturunuz birer köşeye. Yoksa yollarım yukarıya ha!...

Çocuklar ağabeylerinin anlatacaklarını dinlemekten mahrum kalacaklarını anlayınca sedire sıra sıra oturdular. Remziye sofrayı hazırlıyordu.

Ahmet evlik pantolonunu giymiş, yüzünü gözünü yıkamış, saçlarını taramıştı. Odaya girdi. Her zaman

yaptığı gibi kapıya yakın bir iskemleye oturmak istedi. Besime Teyze

— Şöyle sedire geç, dedi. Hafız, sen benim yanıma gel. Teyzenizi de rahatsız etmeyin.

Semahat hanım Ayhanı yanından ayırmıyordu. Ahmet

— Hanımefendi, dedi. Ayhanın verilmiş sadakası varmış. Onun hesabına Cengiz çok çekmiş, çok...

— Siz ağlamışsınız!

— Belki iki yüz kişi ağladı.

Ahmedin hikâyesi olup bitenlerden hepsini haberdar etmişti. Semahat Hanım hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

— Zavallı İclâl. Neler çekti kimbilir! Zaten merakh. Bari çocuğa birşey olmasa...

Besime teyze

— Buna da şükür, dedi. Haydi çocuklar yemeğe... Buyurun hanım kızım. Ahmet de dün akşamdan beri aç. Biraz birşeyler yiyelim. Hafız gördün mü sen başıma gelenleri?..

Mustafa sofraya oturunca duasına yeni birşeyler kattı :

— Allah, Allah inşallah, Cengiz çabucak iyi olur inşallah. Sen anlımıza iyi yazılar yaz. Bizleri kazadan belâdan koru. Amin.

Çocuklar, Amin!... diye tekrarladılar. Bu duaya Semahat Hanım da amin dedi. Ahmet çok aç olduğu halde pek acele etmiyordu.

Yemekten sonra Besime Teyze :

— A evlâtçıcığım, dedi. Ben senin bir hızlı lâkırdı söylediğini bilmem. Mahallede sana kuzu gibi genç der-

ler. Öyle ipten kazıktan kurtulmuş bir katille boğuşmak olur mu?

— Teyze, ben orada olmasaydım İzzet kaçardı. Hani bir kaç saat daha geç kalsaydık çocuk muhakkak ölürdü. Allahtan olacak...

— Adam sana vurdu mu?

— Hayır, kafasını önce eğip üstüme saldırdı, ben de onun kafasını karnıma dayadığı zaman sırtından kavradım, kaldırdım omuzundan arkaya beyin üstü bıraktım. Ellerinin üstüne düştü. Yerden bacaklarıma atıldı. Bu sefer de ensesinden bastırdım. Öyle sıkmışım ki avaz avaz bağırdı, şimdi, bir daha hiç kıpırdamadı. Kelepçeyi taktık...

— Ya sonradan senin yoluna çıkarsa.

— Ah teyze ben şimdiye kadar birisine bir fiske vurmuş adam değilim. Fakat isterim ki o İzzet bir yerde karşıma çıksın. Çocuğun o halini gördükten sonra, katil olmak işten bile değil. Biz çocuğu hastaneye götürmek için doktorla arabaya binerken polisle jandarma onu halkın elinden zor aldılar. İçlerinden onu öldürmek için ileriye atılan şık hanımlar, istiyar nineler bile vardı. Düşünün bir kere... Ağzına tıkmış paçavraları, üstüne bir de mundar bez bağlamış. Etlerine gömüldüğünü bile düşünmeden paslı tellerle kıyasıya bağlamış elini ayağını... Değil böyle bağlanmak, koca insan bile dayanmaz, ölür gider. Bunları anasına, babasına anlatmadım. Yüreklerine iner. Çocuk öyle korkmuş ki kimseyi göremiyor. Başını İclâl Hanımın koltuğuna sokuyor, titriyor. Kimbilir katil herife ne kadar yalvardı. Ama o vicdansızda merhamet nerede.

Ahmet yemekten sonra karakola giderek polis Ne-

cipten Muavininin yarasının ehemmiyetli olmadığını, fakat doktorların bir beyin kanamasından korktuklarını öğrendi...

Ertesi sabah Ahmet işine gitti. Öğleye doğru karakoldan aradılar. Akşam işten dönünce karakola uğradı. Daha sonra bir iki gün emniyet müdürlüğüne, savcılığa gidip gelmesi gerekti.

Cengizi iki gün sonra eve getirmişlerdi. Semahat Hanım onları ziyarete gitti.

Ahmet son mahkemede şahit olarak bulundu. Mahkeme Ayten hanımı Avukat İbrahimi, İzzeti suçlu buldu. Ayten hanım iki, avukat beş. İzzet de sekiz sene hapse mahkûm oldular.

Aradan günler geçiyor, bu olayların heyecanı yatışıyor, hattâ Cengiz bile okuluna gidip geliyordu. Fakat Ahmette bir hal vardı. Besime teyze onu küçük yaştan büyüttüğü için bütün huylarını bilirdi.

Ahmette bir can sıkıntısı, bir iştahsızlık, durup dururken hiç farkında olmadan bir iç ekmeler.

Bir gün kadın onun odasına girdi.

— Oğlum, dedi. Sen rahatsız mısın?

— Ben mi? Nem var teyze?

— Bilmem ama bana bir sıkıntın var gibi geliyor.

— Ne sıkıntısı olacak teyze?

Ahmet sıkıntısını inkâr ediyordu. Çok, ama çok değişmişti. Yine eskisi gibi işine gidip geliyor, yalnız pazar günleri dolaşmak için sokağa çıkıyordu.

Fakat akşamları, yemekten sonra su almak için

çeşmeye gittiği zaman daha geç kalıyor, Besime teyze Remziye'ye

— Bu çocukta bir şey var, diyordu.
— Ne olacak ki?..
— Baksana dışarıda ne kadar kalıyor.
— Sigarasını içiyor teyze.
— Sigarasını odasında da içiyor.
— Biraz dalgın duruyor ama hasta filân değil.

Besime teyze Ahmet suya gittikten sonra pencereyi açıyor, onu uzaktan seyrediyordu. Ahmet bir sigara içiyor, sonra bir daha içiyor ve gayet ağır yürüyerek eve geliyor, suyu bıraktıktan sonra odasına çekiliyordu.

Kadıncağız ne kadar dikkat ettiyse bir şey anlayamadı. Onun en büyük korkusu Remziye idi. Remziye'yi bir başkasına nişanlamıştı. Düğününü yapmağa hazırlanıyordu. Sakın bir evin içinde oldukları için Remziye ile Ahmet arasında birbirlerine karşı bir meyil olmasın!

Bir gün bu düşüncesini Semahat hanıma söyledi:

— Hanım kızım, evimin bir sırrını size açmaktan hiç ekinmiyorum. Siz akılı, uslu, okumuş bir hanımsınız. Birbirimizi tanıyalı çok olmadı ama anlaştık ve seviştik sanıyorum. Size bir şey soracağım.

Semahat hanım:

— Teyzeciğim, dedi. Evinizde gördüğümüz rahatlığı kendi evimde bile bulamadım. İkramlarınızdan çok mütehassisim. Ömrümün sonuna kadar bunu unutmıyacağım. İnşallah bundan sonra da görüşürüz. Buyurun, bir emriniz mi var?

— Hanım kızım Remziye'yi de, Ahmet'i de ben büyüttüm. Kızı istediler, üstüne düştüler, ağırdan aldım, fakat bugünkü nişanlısı çıktı, adam olmanın yolunu tuttu. Nişanladım onu. Ama hiç düşünmedim ki bir arada büyüyen bu çocukların arasında birbirlerine söylemeseler bile bir uzaktan uzağa sevişme filân var mı?

— Neden şüpheleniyorsunuz?

— Ahmet pek dalgın, pek düşünceli oldu.

— Ama Remziye nişanlısını beğeniyor. Eğer Ahmet beyle bir ilgisi olsaydı bu nişanı kabul etmezdi.

— Ah kızım, bilemezsin, bu çocuklar benim bir sözümden çıkmazlar. Her şeye «sen bilirsin teyze» derler.

— Ama hiç olmazsa Ahmet bey size bir imada filân bulunurdu.

— Öyle bir şey olmadı. Onu evin erkeği farzederek konuştum. Bana: «Eğer çalışır, adam olursa niçin vermiyeceksin teyze?» demişti. Hani hiç itiraz etmedi. Hatta kızın nişanlısı bazen kapıya gelir, Ahmet onu pek candan karşılar.

— Vallahi teyzeciğim ben bu iki gencin arasında böyle başka türlü bir duygu sezmedim. Kardeş gibi seviyorlar birbirlerini.

— İyi ama nedir bu çocuğun hali?

— Sakın bir başkasını sevmiş olmasın?

— Başkasını mı?

— Olur ya, çalıştığı yerde bir kız veya yolunun üstünde biri bulunabilir. Yetişmiş erkek. Böyle kız ço-

cukları gibi evinde oturup kısmet beklemez a. Belki mahalleden bir kızı sevmiştir.

— Mahalleden mi?

— Öyle ya. Ben mahallede kimler var bilmiyorum.

— Hepsi namuslu çocuklardır.

— Teyzeciğim namuslu olmak sevmeğe mâni mi? Bilâkis namuslu adamlar daha çok sevmeğe ve sevilmeğe hak kazanırlar.

— Doğru yavrum, doğru ama, bilmem ki.

— 13 —

Besime hanım artık rahat edemiyordu. Ahmet'in kötü bir kadına kapıldığını bile zannediyor, artık gözünü genç adamdan hiç ayırmıyordu. Bir gün yine odasına girdi. Bu defa Ahmet:

— Teyze, dedi. Benimle niçin meşgul oluyorsun. Başında bu kadar gaile var?

Demek hareketlerinin kontrol altına alındığını o da farketmişti. Besime hanım oturdu ve:

— Bana bak oğlum, dedi. Sana bu kadar emek verdim. Gerçi sen de hayırlı bir evlât gibisin. Aldığın parayı öylece getiriyorsun. Geçimimize büyük yardımların oluyor. Ama ben, sende bir şeyler seziyorum. Beni üzme oğlum, nen varsa söyle.

Ahmet kıpkırmızı kesildi ve:

— Benim bir şeyim yok teyze, dedi.

— Hayır oğlum. Benim içim rahat etmiyor.

— Teyzeciğim, sen benim anamsın. Sana söyliye-

—Bula bula o iğneci kızı mı buldun?..

ceğim olsa söylerdim. Ortada fol yok yumurta yok. Benim derdim bana yetiyor. Bir de seni üzmiyeyim.

— Ahmet, ben seni iyi bilirim. Senin yaşında bir delikanlının bir tek düşüncesi olur. O da birisini sevmektir.

Ahmet başını eğdi. Kadın ona dikkatli dikkatli baktı.

— Oğlum, benden bir şey saklama. Derdini ben de bileyim.

Delikanlının gözlerinin içi yaşardı.

— Sıkılıyorum teyze, dedi.

— Hakkımı helâl etmem sana Ahmet.

— Teyze tavşan dağa küsmüş dağın haberi olmamış. Ben de bir insanım. Gezmem yok, yürümem yok. Benim yaşımda iki çocuk sahibi arkadaşlarım var. Benim de aklımdan bir şeyler geçmez değil. Ama dediğim gibi ben kendi kendime gelin güvey olup bir şeye heveslensem, bu hevesimin de yerine gelmesi mümkün olmasa bunları sana ne diye söyliyeyim. Zaten hastasın. Bir de benimle mi uğraşacaksın?

— Oğlum, sen hangi dağa küstün. Söylesene bana?..

— Çeşmenin üstündeki dağa küstüm teyze.

Kadın birden canı yanmış gibi haykırdı:

— Ne diyorsun Ahmet? Bana bu günleri gösterecek miydin sen? Bula bula o iğneci kızı mı buldun?

Sevim bazen komşulara iğne yapardı. Evde olduğu geceler onu çağırırlardı. Hattâ çocukların hastalığında onlara da gelmişti. Hem Besime teyzenin uzattığı parayı almamış:

— Teyze, Allah rızası için bu kadar çocuğa bakıyorsun, bırak benim de bir yardımım bulunsun demişti.

Kadın ayağa kalktı ve odadan çıktı. Çoluk çocuk yatmıştı. Yukarıya çıktı. Pek meraklanmıştı. Küçük odada ışık yanıyordu. Kapının önünde durdu. Orta parmağının kökü ile kapıya vurdu. Semahat hanım hemen kapıyı açtı. Geceliğini giymişti.

— Buyurun teyzeciğim.

— Çocuk uyudu mu?

— Evet.

— Kızım, sizi rahatsız ettim. Ahmet'in yanından geliyorum da.

— Giriniz içeriye teyze, ne oldu?

Kadın divanın üstüne oturdu. Gözleri yaş içindeydi.

— Sevecek kız bulmuş, dedi. Mahallede bir hastabakıcı var. Galiba hastaneye gittiği zaman gördü onu.

— Peki niçin meraklanıyorsunuz teyze. Allah kısmet ettiyse olur.

— Kızım, bilmeden söylüyorsunuz. Benim gözüm bu kızı hiç tutmamıştı. Onu mahallede kötü bir örnek gibi görürüm. Gece yarısı çağırırlar, evlere gider hastalara iğne yapar. Sonra hastanede çalışıyor.

— Bir ahlâksızlığını gördünüz mü?

— Görmedim ama, görünen köy kılavuz istemez. Bütün gün erkeklerin içinde Ben çalışan kızları hiç tutmam.

— Çalışan kızlar da lâzım teyze, dedi. Edebi ile çalıştıktan sonra ne olur? Birbirlerini seviyorlarsa mâni olmayın.

— Bana bakın kızım, ben buna katiyen razı olmam.

Ahmet'in akşamları suya gitmesi, artık pek kısa sürüyordu. Hemen hemen gitmesiyle gitmemesi bir oluyordu. Yemekte neşeli görünmeğe çalışıyor, odasına girip hemen yatıyordu.

Fakat gözlerinin içinde bir dargınlık, bir mahzunluk vardı. Yüzü gülerken içinden ağladığı sanılıyordu. Besime teyze, Ahmet'in kendi gönlünü yenmeğe ve kendisine karşı gelmemek için neşeli olmağa çalıştığını anlıyordu.

Ahmet hakikaten böyleydi. Dargındı. Ama dargınlığını eskiden daha yakın görünmeğe çalışarak saklamak, belli etmemek istiyordu. Fakat odasında, ışığı söndürüp, pencerenin önünde sigarasını içerken:

— İğneci kız, diyordu. İğneci kız.

Bu söz ona pek dokunmuştu.

Aradan bir hafta geçti. Besime teyze bir daha girdi onun odasına.

— Bana bak oğlum, dedi. Şurada ne kaldı. Remziye'nin işini bitirelim, ben sana istediğinden çok alâsını bulurum.

Delikanlı isyan etti:

— Teyze ben bir gün ağzımı açıp da sana beni evlendir mi dedim?

— Evlâdım bu iş nasıl olsa olacak. Ben sağlığımda seni evlendirmek, çocuklarını görmek isterim.

— Teyze, sende çocuk mu yok? Onları evlendirirsin. Hem ben hangi para ile evlenecek mişim? Bu zamanda evlenmek kolay mı?

— Nedenmiş, az para mı alıyorsun? Daha da ilerlersin.

— Ben evlenmiyeceğim teyze. Allah rızası için bana evlenmekten bahsetme. İşte güzel güzel oturuyoruz. Sesim soluğum çıkmıyor. Değil sana, yedi kat ele evlenmekten bahsedersem dilim kökünden kopsun!

Ahmet'in gözlerinden iki damla yaş yanağına indi.

Besime hanım ayağa kalktı.

— Peki oğlum, dedi. Allah rahatlık versin.

— Sana da teyze.

Besime teyze ağır ağır merdivenleri çıktı. Semahat hanım onu yukarı sofada belkiyordu. Kadın ağır bir keder içindeydi.

— Ah kızım, dedi. Ah kızım! Korktuğuma uğradım. Erkeğin uslusu böyledir işte. Seviyor yavrucak, adamakıllı seviyor. Bana da, dünyaya da dargın. Ar-

tık verem olur, ölür, bir daha ağzından bir kelime çıkmaz. Zavallı Ahmet'im. Keşke, keşke Remziye'den önce onu düşünseydim.

Ahmet'in fabrikadan izin alarak Semahat hanımı mahkemeye götürdüğü gün Besime teyze başını örttü. Remziye'ye kapıyı sıkı sıkı kapatmasını, çocuklar gelinceye kadar pencerelere bile sokulmamasını tenbih ettikten sonra çeşmenin üstündeki eve gitti.

Besime teyze ilk defa bu eve ayak atıyordu. Fakat Cemile hanım onu hemen tanıdı:

— Besime hanım, dedi. Ayağınıza sıcak su mu dökelim, soğuk su mu? Nasıl oldu böyle?.

Besime teyze sıkılıyordu.

— Çocuklarla uğraşmaktan vaktim olmuyor, dedi. Kusura bakmayınız. Ben Sevim hanımı görmek istedim. Size ayrıca bir gün gelir, kusurlarımı affettiririm.

— Estağfurullah Besime hanım. Size hepimizin hürmeti vardır. Sevim'i aradınız öyle mi? Çocuklardan bir hasta filân olmasın?

— Hamdolsun o kadar bir telâşımız yok. Ne de olsa Sevim hanımın aklı erer. Mustafa için konuşacaktım.

— Karşı komşuya kadar gitti. Dün gece hastanedeydi, bugün izinli ama rahat vermiyorlar ki. Nerdeyse gelir.

Hakikaten Sevim bir kaç dakika sonra geldi. Küçük iğne çantasını bırakıp Besime teyzenin elini öptü. Sonra masanın üstündeki çamaşırları ütülemeğe başladı. Teyzesi:

— Sevim, dedi. Hanım teyzen sana bir şey danışmağa gelmiş. Ütünü sonra yaparsın.

Kız hemen ütünün kordonunu prizden çekti. Gelip Besime hanımın yanına oturdu:

— Buyurunuz teyzeciğim. Bir emriniz mi var?

Besime hanım fena halde sıkıldı. Yüzü renkten renge girerek:

— Cemile hanım, dedi. Ben Sevim hanımla biraz dışarıda görüşeyim. Kusura bakmayınız.

Kadın hemen ayağa kalktı:

— Ne münasebet efendim, dedi. Ben mutfağa gidiyorum. Yemeği ateşte bıraktım. Rahat rahat konuşunuz.

Kadın çıkıp gitti. Kız bekliyor, Besime teyze söze nereden başlıyacağını bilemiyordu. Nihayet:

— Kızım, dedi. Siz Ahmet'i tanırsınız değil mi?

— Elbette teyzeciğim. Bu mahallede aklı başında, halûk, selim, başını kaldırıp şuna buna bakmayan bir genç varsa o da Ahmet beydir.

— Kızım, siz onunla hiç konuştunuz mu?

— Ben mi? Ha, bir defa. Hani bir çocuk meselesi vardı. Ahmet bey hastaneye getirmişti. O zaman konuştum. O, beni tanımamıştı bile. Komşu olduğumuzu söyledim. Pek berbattı hali. Üstüne baygınlıklar geliyordu. O gün onu nöbetçi hemşire odasına götürdüm. elini, yüzünü yıkattım, bir bardak su verdim. Bir parça kendisine geldi. Görseniz teyzeciğim bir çocuk gibi ağlıyordu.

— Daha sonra başka bir yerde görmediniz mi?

— Vallahi bir şey anlamıyorum teyzeciğim? Ben

nerede göreceğim. Yatsı vakti su almağa gelir, orada bir sigara içer. Ben de her gün hastanedeyim. Sırasında haftada üç gün nöbetçi kalırım.

Bu sefer kız dikkatle karşısındaki kadına bakıyordu. Besime teyze insanların kolay kolay içyüzlerini belli etmediklerini bilirdi. Fakat kız açık açığa konuşuyordu:

— Aramızda bir münasebet filân mı var sanıyorsunuz teyzeciğim? Size hakikati söyledim. Eğer Ahmet beyin bir sevdiği filân var da size söylemeğe çekiniyorsa onu başka yerde arayınız. Nerde bende o talih. Ne ana var, ne baba. Enişte mle teyzem ellerinden geldiği kadar bana iyi bakıyor, kimsesizliğimi belli etmiyorlarsa da içim yine mahzun. Sonra bana kimin emniyeti var ki? Alt tarafı bir hastabakıcı. Ama çalışmayıp da ne yapayım? Bu zamana kadar besledikleri, giydirip kuşattıkları yetmiyor mu? Çalışıyorum işte. Hastası paylar, doktoru paylar, ah vah içinde ömrüm geçer gider.

Kız ellerini yüzüne kapattı. Hıçkırıklarla ağlamağa başladı. Besime teyze içini çekti:

— Evlâdım, Allah büyüktür. Yok yerden senin de kısmetini verir.

— Beklemiyorum teyzeciğim. Başkalarının derdiyle uğraşmaktan kendimi düşünmeğe vakit bulabilir miyim? Gecede iki saat başım bir yastık görürse ne mutlu bana.

Konuşmayı bir şeye bağlamak lâzımdı. Besime teyze:

— Hani gençlik bu, dedi. Ahmet'in halinden bir şeyler sezdim de aklıma sen geldin kızım. Her gece buraya gelir. Gençtir bu. Olur da aklı takılıverir.

— Ben değilim teyzeciğim. Ben değilim. Hiç, hiç yorulmayın.

Kız içini çekti. Besime teyze:

— Kızım, şayet sen olsaydın ne derdin? dedi.

— Ne diyeceğim teyzeciğim? Öyle temiz, namuslu bir genç kalkar, beni sever, edebî erkânı ile ister de hayır diyebilir miyim? Ben demesine derim ama, benim dememle, onun istemesiyle de olmaz. Bir kere siz varsınız. Allah ömrünüze bereket versin. Allah o çocukların başından sizi eksik etmesin.

— Kızım Ahmet seni isterse ve sen de onu istersen ben mâni mi olurum?

— Teyzeciğim siz benimle Remziye'yi bile görüştürmezsiniz. Ama bunu şikâyet yollu söylüyorum sanmayınız. Sizin prensiplerinizi, evinizdeki çocuklara nasıl bir terbiye verdiğinizi bilirim. Hakikat budur. Hem ne var bunu konuşacak. Allah bahtiyar etsin. İnşallah kendisini anlayacak bir ev kızı sevmiştir. Nihayet benim gibi bir hastakakıcıyı, bir iğneci kızı, herkesin, şunun bunun elinde kaldığına hükmettiği bir kızı değil!

— Sevim, kızım o nasıl lâkırdı.

Kızın yüzünde iki damla yaş daha tekerlendi.

— Sen benim kalbime, benim kulaklarıma sor teyzeciğim, dedi.

Sustular. Cemile hanım uzaktan öksürerek odaya girdi. Besime teyze konuştu:

— Kızım, eğer benim de ağzımdan böyle bir söz çıktığını duyduysan, geri kafalılığıma, taassubuma ver.

— Estağfurullah teyzeciğim. Sizin kimse hakkında yerli yersiz bir söz söylediğiniz duyulmamıştır.

Besime teyze işi kısaca Cemile hanıma anlattı:

— Teyzesi, dedi. Sizin yanınızda sıkılır diye konuşmadım. Ahmet'in halinde bir değişiklik var. Acaba

Sevim hanımla bir ilgisi filân var mı diye sordum. Halbuki kızımız yemin ediyor.

Kadın içini çekti:

— Olsa Sevim benden sakiamaz, dedi. O, öyle içinden pazarlıklı bir kız değil.

— Bu sözümüz burada kalsın Cemile hanım. Analık kolay değil.

— Merak etmeyin Besime hanım.

Besime teyze kapıya kadar kendisini indiren kızın iki yanağından öptü ve ağzından bir söz kaçırdı.

— O, söylemez derdini. Keşke sen olsan kızım.

— Ümitlendirme beni teyzeciğim. Beni ancak hastane paklar.

— 15 —

Besime teyze onlardan biraz önce eve gelmişti. Kapının önünde bir otomobil durdu. Semahat hanım ağlamıştı. Fakat içinde bir rahatlık, bir sevinç vardı.

— Müjde teyzeciğim dâvayı kazandık. Mahkeme lehimize karar verdi. Ayten hanım da bunu kabul etti. Benden koridorda özür diledi. Zavallıyı yine cezaevine gönderdiler.

Yemekte hep bu dâva konuşuldu. İki gün sonra kadın yalnız başına gidip mahkeme ilâmını aldı. El konan paradan hissesine tamam yarım milyon lira düşen küçük mirasyediye annesi vasi tâyin edilmişti. Bir iki gün içinde her şey halledilecek ve Semahat hanım oğlunu alıp İzmir'e gidecekti.

Besime teyze onu bir köşeye çekti:

— Kızım, Ahmet'in nişanını yapalım da öyle gidiniz.

— Aman teyzeciğim ne söylüyorsunuz?

Ahmet korkulu bir rüya görmüş gibi sıkılıyordu.

— Ben yetiştirdiğim evlâdımı kendi elimle yakamam.

— Peki ama o kız?

— Onunla konuştum. İç yüzü büsbütün başka. Çileli bir kavrucak. Kısa zamanda başımıza bu kadar iş çıktı. Ağzımızın tadıyla ayıralım.

— Teyzeciğim, o kadar heyecanlar içinde olduğumuz halde çok iyi günler geçirdiğim bu eve bir hatıra bırakmak ieterim. Hemen kaşlarını çatma. Eğer Ahmet sokakta Ayhan'a rastlamasaydı o adam oğlumu ortadan kaldırırdı. Çocuğumu bana siz kazandırdınız. Küçük bir şükran hediyesi olsun kabul ediniz.

— Kızım, kendi kibrim yüzünden bu kadar çocuğun kısmetini geri çeviremem. Ne istersen yap.

Ertesi gün Semahat hanım bankadan on bin lira

almış ve Besime teyzeye teslim etmişti. Kadın hiç itiraz etmedi. Boynuna sarıldı:

— Böyle bir yardım beklemiyordum kızım, dedi. Sana çok teşekkür ederim.

Ahmet yine içinden küskün işine gidip geliyordu. Besime teyze anahtar deliğine gözünü uydurup onun açık ve karanlık penceresinin önünde ağladığını anladığı gibi, kulağını uydurduğu zaman da:

— İğneci kız, diye söylendiğini duymuştu.

O pazar canının sıkıntısını defetmek için kırlara, Boğaz'a gitmeğe karar veren Ahmet, sokağa çıkmağa hazırlanırken teyze seslenmişti:

— Oğlum, misafir gelecek bugün. Semahat hanım da bir dahaki pazara İzmir'de olacak. Biraz bize yardım et evlâdım.

Ahmet kimlerin geleceğini sormadı bile. Fakat yemek odasında iki masa birden birleştiriliyor, üstüne tertemiz bir örtü çekiliyor, tabaklar sıra sıra diziliyor, Remziye yanakları al al olmuş, Semahat hanımla beraber tatlısından tuzlusuna kadar yemek pişiriyordu.

Ahmet, kimseye görünmeden kaçmadığına yanarak onlara yardıma başladı. Öğle yemeğine yakın Besime teyze:

— Tam onikide geleceklerdi, dedi. Haydi giyinin çocuklar. Ahmet, yavrum, sen de yabanlık elbiseni giy.

Bundan daha sıkıcı bir şey olamazdı. Kapının zili çalındığı zaman Ahmet de misafir karşılamağa memur edilmişti. Besime hanım:

— Buyursunlar, diyor, sıra ile Cemile hanımla öpü-

şüyor. Sıtkı beyin elini sıkıyor, sonra, evet sonra içeriye giren Sevim'e sarılıyor, iki yanağından birden öpüyordu.

Bu sırada Remziye Ahmet'i dürtmüş:

— Ağabey, aklını başına al, demişti.

Sıtkı bey, Cemile hanım, sonra Sevim Ahmet'e el uzattılar. Kız ona ayrıca gülümsedi. Gözlerinin içine baktı. Bu gözlerde kendisine ait bir mahzunluk arıyordu.

Misafirler sokak üstündeki odaya alınmıştı. Sıra sıra oturmuşlar hal hatır soruyorlardı. Herkes bu işi gördükten ve misafirler birer soluk aldıktan sonra Besime teyze başını Ahmet'e çevirdi:

— Oğlum, dedi. Ben senden habersiz bir işler yaptım. Seni çeşmenin üstündeki eve küskün yaşatmak istemedim. Bu işin senin için de Sevim kızımız için de hayırlı olacağına şüphem yok. Bizler varız ama ne de olsa siz anasız, babasız çocuklarsınız. İnşallah birbirinizi incitmezsiniz. Sevim'in mecburî hizmeti iki ay sonra bitiyormuş. Şimdiik biz nişanımızı yapalım da Allah tamamına erdirsin. Buyurun beyefendi.

Sıtkı bey cebinden yüzükleri çıkarttı. Ahmet korkulu bir rüya görüyormuş gibi sıkılıyor, yüzü bir genç kız yüzü gibi renkten renge giriyordu. Onlara yüzük takılırken bütün çocuklar içeriye dolmuştu. Boy boy sıra sıra dizilmiş, gülümsüyorlardı.

Büyüklerin hepsinin gözleri yaşlıydı. Nihayet onları yan yana oturmağa mecbur ettiler. Doğrusu çok güzel kızdı Sevim. Ahmet ona kapılmakta haklıydı. Kız pek neşeli ve diliydi. Sevincini belli ediyor:

— Teyzeciğim, yanlış bir şey yapmıyalım diyordu.

Besime teyze:

— Merak etme kızım, dilimiz susar ama kalbimiz

konuşur, dedi. Haydi şimdi yemeğe. Şerbetimizi sonra içeriz.

Çocuklar, büyükler yerlerini aldı. Besime teyze:

— Hafız, oğlum, dedi. Bakalım bu yemek duası için gönlünden ne kopacak.

Bütün çocuklar ellerini açtı. Büyükler de öyle yaptılar. Mustafa gözlerini yarı kapattı. Başını bir tarafa çarpıttı:

— Allah, Allah maşallah, dedi. Bir yastıkta ihtiyar olsunlar inşallah!..

— SON —

Kemalettin Tuğcu'nun okuduğunuz bu eserini beğendiyseniz bu serinin diğer kitaplarını kitapçıdan arayınız. Bulamadığınız takdirde,

İTİMAT KİTABEVİ'nden

ödemeli isteyiniz.

İtimat Kitabevi'nin adresi: Narlıbahçe Sokak No: 19, Cağaloğlu — İSTANBUL.

Posta Kutusu: 1283.

Dört akıncı, at uşaklarıyla, Budin'in Beç kapısından sınır yolunu tuttular. Nazlı Budin'e, panayıra gelmişler, dönüyorlardı.

Samur kalpaklarından turna telleri sarkan, sırtlarına kaplan postları atmış, koltuklarının altından karakuş kanatları takmış, tekne kalakanlı, camedanları sırma işlenmiş, şal kuşaklı dinç delikanlılar, bütün gün Tuna'nın çığıltısını dinliyerek, kaplan kuyruğu kamçılarını savurup at sürmüşler, Macar köylerinin içinden geçerken kendilerini seyre koşan Macar kızlarına bıyık burmuş, saz çalmışlardı.

Gümüşlü derbendi, Mehmet paşa köprüsüyle aşmışlardı. Güneş görünmüyordu ama, karşı sırtı kaplayan neşe ormanın yukarı taraflarına ışığı vuruyordu. Alaca karanlıkta Derbent'teki hana ulaştılar.

Kulaklarının kenarından sarkan saçları kalpağından ayırt edilemeyen, sakalı çenesini yeni sarmağa başlamış ter bıyıklı Sarı Balaban, kucağındaki sazın tellerine bir, iki dokundu:

Tanrı gurbete salmasın
Hasret cigerin delmesün
Kullar başına gelmesün
Ayrılık gibi dert olmaz.

Benli Ahmet, yanık dertli, gür kıvırcık bıyıkları geniş ağzının kenarlarından hafif aşağı bırakmış:

— Balaban, taş bana mı?

Dedi, gülümsedi.

Dal vücutlu İnce Ali de sazını aldı, bir koşma tutturdu:

Şol benim kara gözlüme
Varmağa bir derman olsa,

Ak göğsünü kara bağrıma
Sarmağa bir derman olsa.

Sarı Balaban:

— Ahmet, dedi. Şu panayırı kendine zehir ettin gitti. Peri padişahının kızı gibi bir paşa kızı tutturdun gözün etraftaki dilberleri görmedi. Bari Çakır Ağa kızı gibi bir harmancı çingene karısı bulsaydın ona da canım yanmazdı...

Çakır Yusuf, en yaşlıları, otuz beşlik bir gazi, koynundan sırmalı bir çevre çıkardı:

— Karışlamışım ben sizin alnınızı, dedi. Te bu çevreyi de bana ter bıyıklı civan iken, kara Buğdan seferinde bir paşa kızı yollamıştı. Onunla az mı göz yaşı sildim, az mı yara bağladım. Yerden göğe hakkı vardır Benli'nin görmeden âşık olmağa. O hançer şimdi şu kızanın bağrına saplıdır.

Üç arkadaşının gözleri, Benli Ahmet'in kuşağında fildişi bir hançer sapına çevrilmişti. Panıyırda Budin paşasının kızı koçusule dolaşırken, bu akıncıları görmüş, içlerinden Benli Ahmet'e bu hançeri yollamış «Koç yiğide armağanımdır serhadde beni ansın» demişfildişi bir hançer sapına çevrilmişti. Panayırda Budin Paşasının kızına, değil yüzünü, saçının telini bile görmeden gönül vermişti.

Gümüşlü Derbent hanının taş döşeli iç avlusunda sekiz atın nal sesleri, karşılıklı taş duvarlarda birkaç defa aksetmiş, dört akıncı, hana, bir yardan boşanan sel haşmeti ile girmişti. Adları Balabancık, Ahmetçik, Alicik ve Yusufçuk olan at uşakları, daha evvel atlıyarak ağalarının atlarını tutarken, bilek kalınlığında zincirlere bağlı canavar gibi köpekler bağrışmaya başlamış, hancılar koşup gelmiş, Yanıktan Budin'e giden beş yeniçeri yatağanları ellerinde odalarından fırlamışlardı.

Sarı Balaban:

— Selâm hancılar, selâm Hancı Bektaş uşakları, yanık gaziler!..

Diye bağırdı.

Çakır Yusuf uşağına emretti:

— Yusufçuk, sen var şu hancının kuları ile bir ateş yak...

Benli Ahmet yere atlarken:

— Ahmet, dedi. Bizim heybedeki yüzülmüş kuzuyu çıkar, şişle!

İnce Ali de hancıya:

— Şu çocuğa şerbet fıçılarının yerini göster!

Diye tembih ederek Aliciğin omuzuna vurdu.

Ayaklarında tahta kunduralar, mavi poturlu, mintanları işlemeli, saçları omuzlarına dökülmüş iki Macar çocuğu kozalakları üstünde meşe dallarını, kucak kucak ocağa attılar.

Balabancığın serdiği kilimlerin üstüne bir hamur tahtası ve bir kalaylı bakır sini kondu. Alicik iki desti şarabı sofra başına götürüp elinin tersi ile terini silerken, kızaran et kokusunu, etrafına dört akıncının çöktüğü sofraya salına salına yürüyen yeniçeriler kadar iştahla kokladı.

Yeniçerilerle akıncılar kucaklaştılar.

Bir yeniçeri elindeki baba hindiyi Aliciğe uzattı ve ortaya söyledi:

— Kızan şunu da bir kızartıversin!

Onun yanındaki, bakır sininin kenarına bir sepet elma bıraktı. Üçüncü yeniçeri de üç baş soğanı yumruğu ile ezerek:

— Zehir alır! dedi.

Testinin ağzından lıkır lıkır akan şarap, gazilerin

gırtlağına da lıkır lıkır indi. Çakır Yusuf izin verdi. Yusufçuk, Balabancık ve Alicik de birer çanak şarap içtiler, bir çanak da ateş başında kuzu çeviren Ahmetçiğe götürdüler. Yeniçeri çorbacısı parmaklarını yalarken sazlara bakıp:

— Abe serhat erleri be, dedi. Tıngırdatın şuncağızları be...

Üstüne saz çalınmayan Benli Ahmet nazlıydı ama, bu gece içinde bir gariplik vardı. Sazına el attı. Sazı gibi Benli'nin sesi de yanıktı:

Ben yürürüm yana yana
Aşk boyadı beni kana
Ne âkilim, ne divane
Gel gör beni aşk neyledi!
Çorbacı derinden bir of çekti.
Kâh eserim yeller gibi,
Kâh tozarım yollar gibi,
Kâh çağlarım seller gibi
Gel gör beni aşk neyledi.

Gözler cam ve toprak çanaklarda kızıl bir ayna gibi parlayan şaraplara dalmıştı ki, bir ses onlara baş çevirtti. Ahmet sazını kesti:

— Merhaba Yanık Gaziler... Merhaba serhad erleri...

Yüzü iyice görünmüyordu ama çok genç olduğu ince sesinden ve dal vücudundan belli idi.

Hancı mırıldandı:

— Sevdalı bir bey oğlu imiş, uşağından öğrendim.

Yeni gelen ağır ağır ilerlerken:

— Garip yolcuyum, helâl süt emmişim, sofranıza çökeyim mi? dedi.

Hep ayağa kalktılar:

— Buyur beyim. Buyur beyim. Buyur beyim. Ga-

ziler sofrası kurda, kuşa açıktır. Senin gibi helâl süt emmiş, bey zâdenin başımız üstünde yeri vardır, buyur beyim, dediler.

Yeni gelen, bıyıkları daha terlememiş, on beşinde ya var ya yok bir delikanlı, bir çocuktu. Arkasında bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir arap köle, bir köse kâhya, tepeden tırnağa silâhlı bir at uşağı vardı.

Benli Ahmet çanağını uzattı:

— Buyur bey oğlu, sevda ilâcıdır!.. dedi.

Delikanlı gözlerini Benli Ahmet'in yüzüne dikti:

— Eyvallah ağam ama, sevdalı olduğumu nereden bilirsin?

Diye sordu.

— Âşıklar sofrasına düştüğünden...

Delikanlı içini çekti:

— Yaktık bir kere başımızı nare...

— Mana Benli Ahmet, şu ihtiyara Çakır Yusuf, şu sarıya Sarı Balaban, şu tüysüze de İnce Ali derler. Serhad erleriyiz. Bu canlar da Yanık Gazilerden. Sen de bize adını bağışlar mısın?

— Bana da dertli Ahmet derler Benli ağa...

Yeniçeri çorbacısı:

— Abe delikanlı, dedi. Senin gibi civan da kız yüzünden gurbet yollarına düşerse te biz atalım şimdi şu Tanrının suyuna kendimizi... Abe ne zalim imiş senin gönül verdiğin kız be.

Benli Ahmet:

— Ey dertli Mehmet, haydi sen gördün, sevdin, istedin vermediler, başını alıp derdini avutmağa çıktın. dedi. Ya bana ne diyelim ki, görmeden sevdim. Yüreğimde hançerle serhade dönerim.

Dertli Mehmet:

— Benli Ahmet, Benli Ahmet.... dedi. Derdimi avut-

mağa değil, gönlümün ateşi ile dağı, taşı yakmağa çıktım. Sen benim gibi Budin paşasının kızına vurgun olsaydın görürdüm seni...

Benli Ahmet yerinden fırladı:

— Ne dedin be dertli Mehmet? Ne dedin be dertli Mehmet?

Dertli Mehmet bu suale bir türkü ile cevap verdi. Kucağına aldığı saza dokundu:

Kara gözlü yardan murat alınmaz!
Cana cevri çoktur, tarif olunmaz.

Benli Ahmet Sarı Balaban'a:

— Balaban ver şu sazını, diye bağırdı, sonra Dertli Mehmet'e dönerek:

— **Ya biz kime gönül verdik ya...** Bizim de yandığımız o paşanın kızıdır be kardeşim...

Dedi. Hanın duvarlarında çın çın akseden bir nâra attıktan sonra başladı:

İştiyakı sineciğim yakıyor,
Ahû figanım göklere çıkıyor...
İki elimde taş,
Sinemde ataş,
Didelerim yaş,
Yar güler yüzlüdür!..

Akıncı, kuşağından fildişi saplı hançeri çıkarıp bağrına bastı:

— Hey gaziler... dedi. Size vasiyetim olsun, ölürsem beni bu hançerle beraber gömün!..

Dertli Mehmet bey de ayağa kalktı:

— Benli Ahmet ağa, dedi. Sevdiğimi görmeden seversin, büyüğümsün, ver elini öpeyim, yaranı deştim sanırım...

Benli Ahmet bu saf çocuğun yüzüne uzun uzun baktı, sonra:

— Ben de sevdiğimi gören gözleri öpeyim, dedi.

Ertesi sabah, yanık gazilerle vedalaştıktan sonra, Dertli Mehmet bey de akıncılarla beraber sınır yolunu tutmuştu.

Dertli Mehmet Karadeniz uşağı idi. Trabzonlu'ydu. Dağları, kırları, çiftlikleri, köyleri olan âyan oğlu idi. Budin paşası kızının güzelliğini Rum illerinden gelen hemşehrilerinden işitmiş, ona kulaktan âşık olmuş, ana baba ocağını bırakıp Macar illerine gelmiş ve Budin paşasının kızını, bir kerecik, panayırda, koçust ile dolaşırken görmüştü. O gün: «Giydiği beyazdı, dudakları kirazdı, ahu gözlü idi.» Gidip babasından Allahın emri, Peygamberin kavli ile bu güzel kızı istemişti. Budin Paşası: «Oğlum, kızımı sana vermeyip de kime vereyim. Ama gelgelelim benim kızım sana yâr olmaz, gönlü başkasındadır kahbenin... Gel sana Budin'de kızımdan güzel kız bulayım!» demişti. Dertli Mehmet, paşanın elini öpmüş ve arkasına bile bakmadan Budin'den çıkmıştı. Şimdi anlamıştı ki, Budin Paşasının kızının gönlü Benli Ahmet'te idi. Benli Ahmet de, ona, tıpkı kendisi gibi, görmeden vurulmuştu.

Benli Ahmet, samur kalpağının turna tellerini savurarak at sürerken, Dertli Mehmet'e, serhatlerde koçyiğitler arasından büyük sağrılı, kalkan döşlü, kalem kulaklı ve çekiç başlı atların sırtında yel gibi uçmanın, kaplan vurup karakuş düşürmenin de başka bir âlem olduğunu anlatıyordu. Benli Ahmet için «Budin Paşasının kızı, belindeki armağan hançer» demekti. Onu görmeden seviyordu. Görmek istemiyordu. Güzelliğini görenden dinlemek, kır atın üstünde vurulup da yere düştüğü zaman, belindeki hançerle beraber gömülmek istiyordu. Derbent hanından akşam konakladıkları meşe ormanının kenarına kadar hep Budin Paşası kızının

güzelliğini methettiler. Sarı Balaban, Çakır Yusuf, İnce Ali ve at uşaklarından geri kalanlar meşe ormanı kenarında konaklık seçilen yere vardılar. Buraya «Şeytanlı Pınar» derlerdi.

Orada gene bir ateş yandı. Heybelerden bir yüzülmüş kuzu daha çıktı. Ahmetçik gene kuzu çevirmeğe başladı. Balabancığın handan doldurup aldığı iki testi «Şerbet» ortaya kondu. Testilerden lıkır lıkır dökülen şarap, gazilerin gırtlaklarından da lıkır lıkır indi.

Bir aralık lâf, **Budin Paşası** kızının güzelliğinden yiğitliğe, kılıç çalmağa ve ok atmağa geldi. Sarı Balaban, Benli Ahmet, Çakır Yusuf ve İnce Ali başlarından geçen birer vak'a anlattılar. Sıra Dertli Mehmet'e gelince, delikanlı omuzlarını silkti:

— Ben er meydanına yeni atıldım, dedi. Zamanı geince ben de bir yiğitlik gösterir, başıma turna teli takar, omuzuma kara kuş kanadı asarım...

Benli Ahmet'in gözleri parlayıverdi. Başındaki turna tellerinden ikisini çıkarıp elini Dertli Mehmet'in omuzuna vurdu:

— Abe Mehmet bey kardeşim, dedi. Al şu bakracı şu ormanın içinde bir Şeytan Pınarı vardır, var doldur gel, istediğin turna teli olsun, kendi elimle asayım kalpağına...

Bu teklif üzerine Çakır Yusuf, Sarı Balaban ve İnce Ali ile at uşakları birbirlerine korkulu gözlerle bakışmışlardı. Şeytanlı Pınarın adı sınırdan Budin'e, Budin'den Belgrad'a, Belgrad'dan Edirne ve İstanbul'a kadar bütün Rumelllerine yayılmıştı. Geceleyin su dolduran sabaha çıkmaz derlerdi. Benli Ahmet çıldırmış mıydı? Benli Ahmet, sevdiği kızı seven şu delikanlıya kötülü edecek yiğit miydi?

Benli Ahmet pırlanta gibi yiğitti. Şeytanlı Pınar-

dan bakracını doldurup geldikten sonra, Dertli Mehmet'in adı bütün sınırları dolaşacaktı. Ve ertesi yıl, Budin panayırında, Budin Paşasına gidip dünya güzeli kızını, göğsünü kabarta kabarta dertli Mehmet'e o istiyecekti.

Sarı Balaban, Çakır Yusuf ve İnce Ali:

— Ahmet... Ahmet... vaz geç bu işten be Ahmet...

Diye bağrışırlarken Dertli Mehmet bakracı kavramış ve ormanın ulu ağaçları arasında kaybolan daracık bir yoldan zifiri karanlığa dalmıştı. Arkasından da Benli Ahmet, hemen heybesini açmış, sınırdaki kardeşlere panayırdan hediye olarak aldığı bir top bürümcüğü vücuduna sarıp mezardan kefeni ile fırlamış bir hortlak şekline girivermişti. Arkadaşları Benli Ahmet'in fikrini anlamışlardı, Sarı Balaban:

— Çocuğun ödü patlar, yapma Ahmet!..

Dedi. Dertli Mehmet beyin yanındaki arap köle ile köse kâhyası da Benli Ahmet'i fikrinden vazgeçirmeğe çalıştılar. Fakat söz geçiremediler. Ahmet kendisini tutmak istiyen Çakır Yusuf'u yere yuvarlayıp ormana daldı.

Çakır Yusuf, Sarı Balaban, İnce Ali ve at uşakları sanki nefes almıyorlardı. Tuna'nın çağıltısı, ormanın ulu ağaçlarına çarpan rüzgârın sesine karışıyordu.

Bir aralık uzaktan bir çakal uludu.

Sonra ormanın içinden bir çığlık işitildi. Bu ses Dertli Mehmet'in sesi idi. Bu çığlığı da bir kahkaha takip etti. Bu da Benli Ahmet'in sesi idi.

Sonra gene bir sessizlik çöktü, benzi sapsarı olan Çakır Yusuf boğuk bir sesle, «kıskanç!» diye mırıldandı, sonra ortaya: «Gidip bakalım, çocukcağız ödü patlayıp düşmesin!» dedi. Balabancık ile Yusufçuk ateş-

ten yalımlı birer odun aldılar. Fakat tam bu sırada ormanın son ağaçları arasında bir karaltı belirdi.

Kendilerine doğru koşmak istiyor, fakat ayakları dolaşıyordu. Gelen Dertli Mehmet idi. Ateşin karşısında, yüzünün bembeyaz olduğunu gördüler.

Dertli Mehmet hiç birini farkedemedi:

— Benli Ahmet! Benli Ahmet!... Benli Ahmet Ağa, pınarın şeytanını öldürdüm, inanmazsan bak ellerime! diye bağırdı.

Sarı Balaban, Dertli Mehmet'in kanlı ellerini görünce:

— Ahmet!... Ahmet!... diye inliyerek yüzünü kapadı. Çakır Yusuf bir şey söylemek istedi. Gırtlağı tıkandı. İnce Ali de:

— Mehmet, ne yaptın? Mehmet! Ne yaptın Mehmet?...

Diyebildi. Dertli Mehmet'in gözleri yuvalarından fırlamış etrafına bakıyordu. Boğuk bir sesle:

— Benli Ahmet?... Benli Ahmet nerde?...

Diye sordu. Hiç kimsenin cevap vermediğini görünce:

— Ahmet!... Ahmet! Ahmet!... Diye bağırdı.

— Ahmet nerede be?! Ne susuyorsunuz be? Sağır mısınız? Ahmet nerede?...

Sarı Balaban avuçlarını yüzünden indirmeden:

— Mehmet bey, vurduğun Ahmet'ti senin, şeytan değil... dedi.

Dertli Mehmet'in ikinci bir çığlığı işitildi. Arap kölesi, efendisi yere düşecekmiş sandı. tutmağa koştu, fakat, bir kere sendeleyen Dertli Mehmet, yere düşmedi. Bir ok gibi gerisin geriye ağaçların arasına daldı. Biraz sonra onun sesini işittiler:

— Ahmet!... Ahmet!... Benli Ahmet!...

Sonra ortalığı gene bir sessizlik kapladı. O zaman Dertli Mehmet'in köse kâhyası, ateşin yanına oturdu. Eline aldığı alevli bir odun ile ateşi karıştırarak:

— O dertli Mehmet bey falan değildir. O, Budin Paşasının kızı Kaya hanımdır. Gitti hanımım... Gitti benim güzel hanımım... dedi.

Sabaha kadar bir şey konuşmadılar. Sabahleyin ormana girdikleri zaman görecekleri manzarayı evvelden biliyorlardı. Kaya hanımın göğsünden Benli Ahmet'e hediye ettiği hançeri çıkarmadılar. O hançeri, Benli Ahmet'in serhat yolu üstündeki mezarına, gömüldüğü güzel vücutla beraber koydular. O mezarın başına da iki kavak fidanı diktiler.

FİRAVUN RAMSES'İN HAZİNELERİ

ÇOK HEYECANLI BİR TARİH HİKÂYESİ

3200 sene evvel Mısır'da, zenginliği ve kahramanlığı ile şöhret bulan beşinci Ramses, saltanat sürüyordu.

Mısır'da firavunları bütün servetlerini (vergileri ve mağlûp milletlerden alınan haraçlar) teşkil eder ve bunlar devlet ihtiyaçlarında kullanılırdı. Kanallar, açılır, yol yaptırılır, binalar ve gemiler inşa ettirilirdi. Mısır firavunları, ileride evlâtları da böyle zengin olacaklarını düşünerek onlar için de servet saklamak hatırlarına gelmezdi.

Fakat Ramses serveti çok severdi. Bütün gelirini sarfetmez ve mağlûp milletlerden aldığı haraçları yüzük haline getirtmezdi ;çünkü Mısır'da o zaman paralar yüzük şeklinde idi ve bunların üzerine hususî bir damga vurulurdu. Firavun Ramses, bu tabiatinden dolayı «Hasis» namını almıştı. Halk kendisini pek sevmezdi.

Ramses, muhtelif servetlerinin muhafazası için, çok büyük ve hırsızların girmemesi için çok sağlam bir devlet hazinesi yaptırmıştı. Hazinenin mimarı bu hazineyi hayret verecek bir şekilde inşa etmişti.

Hazine; dört köşeli, uzunca bir binadan ibaretti ve alçak bir duvarla saraya birleşiyordu. Hazinenin ne bir penceresi, ne de üstünde bir deliği vardı. Oraya ancak saraydan açılan küçük ve sağlam bir kapıdan girilirdi. Kapının üzerinde muhtelif şekilerde kapanan kilitler vardı. Hazinede birçok kandiler asılı idi ve onlar, hükümdar gelince ancak bekçileri tarafından yakılırdı.

Ramses, her gün aynı saatlerde hazineye gelir ve kendi ellerile mücevheratını masalara ve döşemelere sererdi.

Mimar, fevkalâde mükâfata nail olmuş ve kendisine «Hükümdarların dostu» ünvanı verilerek şöhret bulmuştu.

Aradan seneler geçti. Ramses daha büyük servetler topladı. Mimar ise ihtiyarlayarak ölüm döşeğinde yatıyordu. Bir gün karısına, iki çocuğunu yanına çağırmasını ve kendisini çocuklarile beraber yalnız bırakmasını söyledi.

Çocukların ikisi de babaları gibi mimardı. Fakat son zamanlarda işten el çekmişler ve babalarından bol bol paralar alarak sefahet içinde yaşıyorlardı.

İhtiyar mimar:

— Çocuklarım dedi. Siz de biliyorsunuz ki, ben hayatımda fazla para toplamadım ve bunun için sizin işe sarılmaklığınız lâzım. Fakat bir gün ihtiyaç içinde kalır o zaman size yardım edebilirm Ben, firavunun hazinesine gizli bir yol yaptım. Bu yolu benden başka kimse bilmez. Şayet siz veyahut anneniz; bir gün geçinmekten âciz kalırsanız; oraya gidiniz ve kendinize lâzım ol-

duğu kadar para alınız. Firavunun çok büyük bir serveti vardır. O, bunu farketmez.

Ben, bu yoldan hiç istifade etmedim ve siz de ancak büyük bir zaruret zamanında oraya müracaat ediniz.

Hazinenin arka duvarında kabartma bir resim vardır; burada Osirise (*) kurban kesen bir hükümdar görülür.

Osiris'in tahtı yanında İris ve hemşiresi Nebfi ayakta duruyor. Eğer siz Nebfi kabartmasına kuvvetle dayanacak olursanız taş dönecek ve içeriye girebilecek kadar bir delik açılacaktır. Dışarıya çıkarken deliği kapatmak için Osiris'in dizlerine basmak kâfidir; o zaman taş tekrar eski yerine gelecektir.

Mimarın küçük oğlu Petizi daha o gün hazinenin arka duvarını görmeğe gitti ve babasının söylediği kabartmayı orada buldu.

Babası ölüp de muayyen bir matem müddeti geçirilerek gömüldükten sonra Petizi, kardeşi Ptagma'yla birlikte hazineye gitmeleri için ısrar etmeğe başladı. Fakat o, babasını çok büyük bir zarurette bu vasıtaya müracaat edilmesi hakkındaki vasiyetini hatırlayarak asla buna razı olmadı.

Kardeşini kandıramayan Petizi, tek başına bu işi yapmaya hazırlandı ve bir merdivenle, bir fener bularak daha ilk karanlık gecede firavunun sarayına doğru yola çıktı. Bekçiler ancak sarayın şarka bakan kapısında bekliyorlardı. Hazinenin arka ciheti karanlıklar içinde ve muhafazasızdı.

Petizi titreyerek merdiveni koydu ve Nebfi kabartmasına dayandı. Taş sessizce mihveri üzerinde döndü.

(*) Osiris İsis eski Mısır mabutlarından idiler. Osis güneş, İsis ay mabudu idi.

Petizi delikten içeriye girerek merdiveni aldı ve taşı hafifçe aralık bıraktı.

Artık Petizi hazinenin içinde idi, fakat feneri çok az aydınlık veriyordu. Etrafta asılı kandiller vardı. Biraz sonra bütün salon aydınlandı ve Petizi, gözleri kamaştıran mücevheratın önünde şaşırdı, kaldı.

Etrafında masalar ve onların üzerinde de hadsiz hesapsız bir servet vardı. Altın çubuklarından yapılmış demetler, Nil'de yetişen saz kümelerini andırıyordu. Su ve vazolar baştan başa altın ve gümüşten yapılmıştı. Altın ve kıymetli taşlardan yapılmış her nevi eşya mevcuttu. Kâseler ağızlarına kadar altın yüzüklerle doldurulmuştu. Altın tozlarıyla dolu torbalar, bilezikler, kordonlar, gerdanlıklar vardı. Gözlerinin önündeki eşya sayılamıyacak kadar çoktu.

Petizi rüya görüyormuş gibi kendisini kaybetti. Fakat biraz sonra içine bir hüzün çöktü: Dışarıya çıkarken bekçilere rastlamaktan, gece bekçilerinin hazineye girme ihtimalinden korkmaya başladı. Derhal kandilleri söndürdü ve yüzükerle dolu bir çanağı yakalıyarak deliğe doğru koştu.

Duvardaki taşı kaldırdığı zaman havanın ağardığını dehşetle gördü. Mamafih tehlikeye uğramadan dışarıya çıkmağa ve eve gitmeğe muvaffak oldu ve ne annesine, ne de kız kardeşine bir şey söylemedi.

Petizi, o gün büyük bir vicdan azabı ve yaptığı hırsızlığın meydana çıkması korkuları içinde kıvrandı. Fakat ertesi gün heyecanı sükûn buldu. Çaldığı altınları bitirdikten sonra tekrar hırsızığa hazırlandı. Fakat bu sefer kardeşini de kandırmaya muvaffak oldu. Onlar, annelerinden her şeyi gizliyorlardı. Zavallı kadın da bu paraları, alın teriyle kazanılmış sanıyordu. O gece de kadıncağız mabudelere dua ederken, iki çocuğu gizlice hırsızlığa çıkıyorlardı.

İki kardeş hazineden evvelâ paraları (yâni yüzükleri) almakla iktifa ettiler. Bunların meydana çıkması o kadar kolay değildi. Çünkü Firavunda bu yüzüklerden o kadar çoktu ki, onların azalması göze bir zaman çarpmazdı. Fakat bir müddet sonra Ptagma ve Petizi yalnız yüzükleri çalmakla kalmıyarak kıymetli mamulâtı da aşırmaya ve payıtahtta satmaya başladılar.

Her iki kardeş bayram günlerinde çok büyük masraflarda bulunuyorlardı. Fakat bu, kimsenin gözüne batmıyordu: Herkes babalarının büyük bir servet topladığını ve onlara miras bıraktığını zannediyordu.

Ramses çalınan eşyanın hiç farkına varmadı; lâkin bir gün hazineyi gezen kral, masalardan birinin önünde durarak düşünceli bir vaziyette saray erkânına:

— Dostlarım, dedi, epey bir zamandan beri hazinemde bazı şeylerin noksanlığını hissediyor, fakat aldandığımı zannediyordum. Bugün görüyorum ki, hazinemi soyuyorlar.

Saray erkânından biri:

— Haşmetmeap dedi. Bu, nasıl olur?

Ramses sükût etti ve bazı masalara dikkatle baktı, sesini çıkarmadan hazineden ayrıldı.

O gün Firavunun vesveseye kapıldığından bahsedildi. Ertesi gün Ramses, gene aynı adamlarıyla hazineye girdi ve baştan dikkatle baktığı masaların yanında durdu. Birinci ve ikinci masaların intizamı yerinde idi; fakat üçüncü masa darmadağın idi. Firavun hiddetle bağırdı:

— Buraya gel Amengotep! Şimdi de ne söyliyeceksin? Dün paralarla dolu bulunan bu kâsenin yanında altın ve inciden mamul bir gerdanlık vardı. O şimdi nerede?

Derhal merdivener getirildi ve bütün duvarlar ile döşemeler gözden geçirildi. Fakat hiç bir yerde bir ize rastlanmadı, ne bir aralık, ne de bir delik vardı.

Amengotep o zaman Firavuna, kâtipler çağırmasını ve hazinedeki eşyanın büyük bir listesinin yapılmasını teklif etti. Eşya sayıldı, tartıldı ve yazıldı. Firavun, ertesi gün hazineye inceden inceye bakmak için bu listeyi yanına aldı.

Fakat... Her şey tamamdı. Ertesi gün de vaziyet böyle idi. **Saray erkânı bir gerdanlığın** kaybolduğunu iddia eden **Firavun'un** yanıldığına karar verdiler.

Fakat bir hafta sonra hırsızlık âşikâr bir surette meydana çıktı ve **hiddete** gelen **Firavun**, hırsızı arıyarak bulmasını **Amengotep'e** emretti:

Amengotep:

— Hırsızın duvardan, yahut döşemeden girmiyerek kapıdan girdiğini ve her halde kilitlere anahtarlar uydurulmuş olduğunu ve para ile satın alınan dahilî bekçilerin veyahut saray erkânından birinin bu hırsızlar olabileceğini ve bir müddet için haşmetmeapın yanına kimseyi almıyarak hazineyi tek başına ziyaret etmesini, tavsiye etti. Firavun düşünmeğe başladı; çünkü yanındaki adamlara karşı büyük bir itimat besliyordu ve bu teklif yerine getirildiği takdirde işin nereye varacağını bilmiyordu. Biraz sonra:

— Senin dediğin olsun. Bundan böyle hazineye ikimiz girelim Amengotep... dedi. Hırsızlığın arkası kesildi. Fakat bir kaç hafta sonra hazineye girdikleri zaman Ramses korkusundan buz kesildi; iki tane kıymetli fağfur vazo ve yüzüklerle dolu bir kâsenin yerinde yeller esiyordu. Firavun:

— Şimdi ne yapalım Amengotep? dedi. Demek ki, hırsız kapıdan girmiyormuş. Fakat duvarların arasın-

dan da onun girebilmesine imkân var mı? Seni istediğin şekilde hareket etmekte serbest bırakıyorum. Yeter ki bana bu meseleyi izah et ve hırsızı yakala.

Amengotep yerlere ince bir kum serpilmesini emrederek Firavunla beraber hazineden uzaklaştı ve bütün kapıları mühürledi...

Ertesi gün kumlara tesadüf edilmemişti. Fakat onuncu gün ayak izleri göze çarpıyordu. Bu izler, kapıya kadar yaklaşmışlar; fakat nerede başlıyarak nerede bittikleri anlaşılmıyordu. Bununla beraber hırsızlık devam ediyordu.

Aradan bir ay geçtikten sonra tekrar salonda izler meydana çıktı ve salona iki kişinin girdiği izlerin boylarından anlaşılıyordu.

Firavun salonda gece bekçileri kullanılmasını teklif etti, fakat Amengotep böyle bir tedbirin faydasız olacağını ve bütün payitahtın daha ertesi gün bundan haberdar bulunacağını ileri sürerek Firavunun fikrini reddetti. Bundan başka, hazinede asker bulundurmak da doğru değildi.

Amengotep başka bir şey düşündü ve bundan yalnız Firavunu haberdar etti; o silâhçıyı yanına çağırarak bir kapan yapmasını emretti. Bu kapan yere mıhlanacak ve üzerine ince bir halı örtülecekti.

II

Ölen mimarın çocukları neşe ve sevinç içinde yaşıyorlardı. Bir gün Petizi gene kardeşine:

— Ptagma servetimiz gene bitiyor, bu akşam mutlaka para tedarik etmeliyiz... dedi.

Ve konuştukları gibi harekete geçtiler. Aynı yere geldiler ve Nebfi her zamanki gibi onları içeriye bıraktı.

Petizi çarçabuk hazırladığı merdivenden aşağı indi. Fakat birden bire yürek yakan bir ses işitildi: «Ah kardeşim... Mahvoldum!»

Petizi aşağıya iner inmez kapana yakalanmıştı, Ptagma dikkatle aşağıya inerek kardeşini kapandan kurtarmak istedi. Fakat muvaffak olamadı ve bıçağı kırıldı. Kardeşinin başına gelen felâket karşısında gözlerinden yaşlar döküldü. Petizi bütün kuvvetini toplayarak:

— Kardeşim, dedi. Artık sabah oluyor, sen burada kalmamalısın. Seni hırsızlığa dâvet ettiğimden dolayı beni affet. Fakat artık nadim olmak zamanı geçti ve sen ancak sevgili annemize bir namus lekesi kondurmamaya çalışmalısın. Bunun için bir vasıta var: Bıçağını al, başımı kes ve birlikte götür...

Ptagama uzun zaman tereddüt ettikten sonra bu korkunç işi yaptı. O gece salondan çıkardığı yegâne hazine, biricik kardeşinin başı idi.

Ertesi gün Firavun Ramses her zamanki gibi Amengotep'le beraber hazineye girdi ve birdenbire arka duvar yanından duran insanı görerek:

— İşte burada... diye bağırdı ve derhal ileriye atıldı. Fakat biraz sonra müthiş bir manzara karşısında kalarak durdu: Adam başsızdı. Hazineyi ne kadar aradılarsa hırsızın cürüm ortağının nereden kaçtığını bir türlü anlıyamadılar.

Amengotep'in tavsiyesi üzerine hırsızın cesedi hazine duvarında yüksek bir yere koltukları altından bağlanarak asıldı ve yanına iki bekçi konarak bunlara cesetten ürken ve bağıranların derhal yakalanması tembih edildi.

Korkunç hâdise etrafa yayılınca bütün şehir hal-

kı cesedin önünden geçtiler. Fakat bekçiler şüpheli bir adam göremediler.

Oğlunun başına gelen felâketten haberdar olmayan Petizi'nin annesi de cesedin önünden geçti, fakat cesedin oğluna ait olduğunu anlıyamadı.

O gün Petizi eve gelmeyince Ptagama meseleyi annesine açmaya mecbur oldu. Kadıncağız, iki oğlunun da hırsız olduğunu ve büyük oğlunun küçük kardeşinin başını kestiğini işitince korkusundan baygın bir halde yere düştü.

Zavallı kadın, ertesi gün Firavunun huzuruna çıkarak oğlunun cesedinin defnettirilebilmesi için müsaade istiyecekti. Ptagma'nın ricaları ve azarları karşısında fikrinden vazgeçti, Ptagma, kardeşinin cesedini eve getirecekti.

Mısırlıların itikatınca: Bir cesedin hatalı bir uretle defnedilmesi, ölen kimsenin ruhunun mahvolması demekti.

Akşam oldu. Meraklı seyirciler dağıldı ve cesedin başında yanız silâhlı iki asker kaldı. O sırada bir genç, şarap tulumlarıyla yüklü iki eşeği önüne katarak geliyordu. Bu, Ptagma idi. Askerlerin yanına yaklaştığı zaman tulumlardan biri çözüldü ve içinden kırmızı bir mayi akmağa başladı. Askerler derhal koşarak maşrapalarını uzattılar. Kıymetli sudan istifade etmek istiyorlardı.

Ptagma onların yardımıyla tulumları sıkı sıkıya bağladı ve onlara teşekkür ederek birer maşrapa daha ikram etti.

Şarabın içinde uyku tozu vardı, biraz sonra iki asker derin bir uykuya daldılar.

Bir saat sonra Ptagma tekrar geldi. Yanında getirdiği merdiveni duvara dayıyarak cesedi kolayca yere

indirdi, askerlerin saçlarını kesti ve kardeşinin çesedini eve götürmeğe muvaffak oldu. Askerler uyandıkları zaman korku içinde kaldılar: Şimdi Firavuna ne cevap vereceklerdi?

Firavun hiddetinden çırpınıyordu. Amengotep ona:

— Ey güneşin oğlu, görüyorsun ya dedi, bizim kurnazlığımız hırsızı yakalamak için kâfi değil. O, bizden daha kurnaz. Onu biz kuvvetle yakalıyamıyacağız. Onu bulmak istersek; cezalandırılmıyacağını ve bilâkis mükâfatlandırılacağını ilân et. Hazineye nereden ve nasıl girildiğini anlayalım...

Bu plân muvafık görüldü ve biraz sonra caddelerde dellâllarla:

«Firavunun kızının Bertreri'nin (Pembe Çiçek) en akıllı ve en zeki insana verileceği; bütün taliplerin iyi ve kötü bütün muvaffakiyetli kurnazlıklarını anlatmak mecburiyetinde oldukları» ilân ediliyordu. Kim diğerinden daha akıllı ise prenses ona elini uzatacaktı. Aradan birkaç saat geçtikten sonra talipler saraya gelmeğe başladı, fakat içlerinde Firavunun aradığı kimse yoktu.

Amengotep hükümdara: «O, ihtimal ki hiç gelmiyecektir. Çünkü tellâl cinayetin cezasız kalacağını söylemedi ve «prenses evlenecektir, yerine, Berteri elini uzatacaktır» diye ilân edildi, dedi.

Ramses gülümseyerek:

— Bütün mesele buradadır. Prensesin odasında yirmi asker saklıdır. Aradığımız adam gelince prenses ona elini uzatacak ve onu yakalayarak «İmdat» diye bağıracaktır. O zaman askerler hırsızı tutacaklardır, diye cevap verdi.

Amengotep kendini tutamıyarak: Firavna, doğru hareket etmediğini söyledi ve Ramses'in neesini kırdı. Firavun, şüpheli kurnazlıklara müracaat emekle yan-

lış harekette bulunduğunu anladı. Fakat verdiği emri değiştirmeğe imkân bulamıyarak katili affedebileceğini söylemekle kendisini teskin etti.

Artık akşam olmuştu. Berteri loş bir odada oturuyordu ve başını mahzun bir vaziyette önüne eğmişti. O sırada içeriye bir cariye girerek yüzü beyaz bir örtü ile kaplı bir gencin kendisini görmek istediğini söyledi. Bu genç, fidan boylu idi ve parlak siyah gözleri vardı. Yalnız yüzünü kapamıştı.

Mahcup adam hürmetle prensesin önünde eğildi ve dikkatle etrafına bakınarak:

— Hayatımı tehlikeye koyarak sizi görmeğe geldim. Hektro kadar güzel prenses, dedi. Kulağınızı yaklaştırınız ve beni dinleyiniz. Size anlatacak pek çok maceram var: Evvelâ, kimse görmeden hükümdarın hazinesine ben girdim. Bundan başka tuzağa düşen kardeşimin başını ben kestim.

Berteri:

— «Sen çok akıllı bir insansın, ver elini!» diye bağırdı. Fakat o, elini örtü altından tutarak sözüne devam ediyordu:

— Bekçileri uyutarak kardeşimin cesedini ben kaçırdım.

Berteri heyecanla:

— Sana elimi uzatıyorum... dedi. O da elini örtüsünün altından yavaş yavaş uzattı. Berteri örtünün altından uzanan el, iki eli ile yakaladı ve ayaklarını yere vurarak: «Buraya geliniz!» diye bağırdı.

Ptagma soğuk kanlılığını muhafaza ederek sözüne devam etti:

— Gene ben, güzel prenses Bertrer'i de aldattım. Bu sözleri söyler söylemez geriye döndü ve kolunu pren-

ses Berteri'nin ellerinde bırakarak odadan ve saraydan çıktı.

Muhafızlar ve onların arkasından Firavun odaya girdi. Fakat karşılarında baygın bir halde yatan prensesten başka kimse yoktu ve Berter'in nazik parmakları arasında bir insan kolu vardı.

Amengotep vak'ayı öğrendikten sonra:

— Ey güneşin oğlu, mabutlar seni büyük bir günahtan korudular, onlara ebediyen hürmetler dedi. Ertesi sabah tellâllar, caddelerde gene bağırıyorlardı.

— Prenses Berteri, dün akşam sarayına gelen ve kolunu bırakan şahsı intihap etti. Ben de Firavun, onun ceza görmiyeceğini millet huzurunda ilân ediyorum. Ve aynı zamanda bu akşam hayır dualarımı alması için sarayıma gelmesini ona emrediyorum. Mâbutlar sevgilisi,, milletin hâkimi, güneşin oğlu Ramses bu sözleri söylemektedir.»

Birkaç gün sonra Patagma saraya geldi ve ertesi gün Firavuna dönertaşı gösterdi. Herkes gördükten sonra taşla sağlamlaştırılarak açılmıyacak bir hale getirildi.

Ptagma ve Berteri sevgi ve ahenk içinde yaşamağa başladılar. Ramses öldükten sonra Ptagma, altıncı Ramses ünvanını alarak tahta çıktı. Şimdi o çocuklarına; mimar babasının kendisine ve kardeşine karşı gö-s terdiği muamelesinden daha sert davranıyordu.

S O N

KÖPRÜ ALTI ÇOCUKLARI: Üvey annesinin yüzünden evinden kaçan bir çocuğun köprü altındaki sefil yaşantısını ve sahipsiz çocukların hayat hikâyelerini anlatan bir kitap.

SOKAK ÇOCUĞU: Sosyal hayatımızın üzüntülü bir yönünü ve binlerce emsali içinden seçilen bir çocuğun macerasını güzel bir üslûpla anlatan hissî bir kitap.

BABASININ OĞLU: Tipik ailenin çocukları üzerindeki etkisini en ince ve en acıklı, yönleri ile ibret verici bir şekilde anlatan bir kitap.

HIRSIZIN OĞLU: Babasının hatasını ve cemiyetin ağır suçlamasını omuzlarında taşıma izdırabı içindeki bir çocuğun yaşantısını anlatan ibret verici bir kitap.

SERSERİ ÇOCUKLAR: Hayat şartlarının kötü bir muhite sürüklediği iyi yetişmiş ve işlerinde iyilik cevherini her muhitte kaybetmemiş çocukların yaşantılarını anlatan bir kitap.

YOLUNU ŞAŞIRAN ADAM: Sonradan görmüş bir zengin ile babasından daha olgun hayat anlayışlarını anlatan bir kitap.

ESKİCİ BABA: Fakir bir çocuğun sokakta karşısına çıkan Eskici baba ile birlikte geçen yaşantılarını anlatan hissî bir kitap.

UNUTULAN ÇOCUK: Zengin bir ailenin çocuğu iken terkedilen bir çocuğun kendi başına hayat mücadelesini ve başına gelenleri anlatan bir roman.

AH BU ÇOCUKLAR: Akıllı ve uslu bir çocuğun şımarık ve zengin çocukları arasındaki yaşantıyı ve onları doğru yola getirişinin hikâyesini anlatan bir kitap

HUYSUZ ÇOCUK: Zengin bir ailenin huysuz şımarık çocuğunun fakir arkadaşları arasındaki yaşantısını anlatan bir kitap.

Sim Matbaacılık Tel. 22 85 77

FİATI ; 3 LİRA